

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

X. évfolyam 2. szám · 2003 pünkösdje

Ima a Szentlélek Istenhez

Jövel, Teremtő Szentlélek!

*Mert felettébb gyenge a mi erőnk és elszomorítóan gyarló a mi szívünk.
Magunktól nem tudunk Krisztusban hinni, sem nála megmaradni.*

De Benned reménykedünk Szent Lélek Isten:

Te még minket is, csorba hitűeket, újjá teremthetsz!

Szánj meg minket és minden keresztyén testvériünket!

Mindazokat, akik bármikor vallást tettünk Krisztusról, sok vagy egy tanú előtt.

*De szánd meg azokat is, akik gyávák voltak vallást tenni Megváltójukról,
mert fogyatékos volt lelkükben a hit.*

*Világosíts meg minket, repedt hitűeket, hogy felhagyjunk
a kárhuzatos tévelygéssel, a Krisztust tagadó hitetlenséggel,
akaratom megszegésével, igéd megvetésével, egyházad kerülésével.*

*Győzz meg minket, hogy Krisztusban higgyünk, Megváltónkként felismerjük,
Szent testét és vérét bűneink bocsánatára és üdvösségünkre mindenkor
vegyük és éljünk Vele, Benne és Általa.*

*Bátoríts minket, hogy Krisztust kövessük, a sátán színét
változtató hordájától soha ne féljünk, cseleit és trükkjeit kiismerjük, hogy
hitünket mindenkor megvalljuk, és próbák között is hűségesek maradjunk,
ha a hűtlenek, a hitetlenek lennének is többen.*

*Szent Lélek Isten, Te ébressz hitet Krisztus iránt a szívünkben,
hogy hírnökei, követői, küldöttei
legyünk emberhalászokként ebben a világban, hogy
minél kevesebben kárhozzanak el, vagy ha lehetséges,
akkor senki, és minél többen juthassanak az örök üdvösségre,
vagy ha lehetséges, akkor mindenki!
Jövel, Teremtő Szentlélek! Ámen!*

Reménységünkért, örömünkért...

Ki is volna a mi reménységünk vagy örömünk, koronánk és dicsőségünk, ha nem ti, a mi Urunk Jézus Krisztus színe előtt, az ő eljövetelekor? Bizony, ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk! [Thessz 2,18]

Vajon milyen gyülekezet lehetett az, amelyre Pál apostol azt tudta írni: reménységünk, örömünk, koronánk, dicsőségünk? Valami kivételes adottságú közösségről lehet itt szó? Vagy csak olyan, mint a többi, pontosabban: amilyen a többi is lehetne?

Sokszor gondolkozom gyülekezetünkéről. Milyen ez a mi kis közösségünk? Vajon Pál apostol mit írta, ha közöttünk, Orosházán járt volna? Minket is szólított volna egy levélben reménységnek, koronának, dicsőségnek, örömnek? Kétlem.

Közösségformálás. Ez a kulcsa minden gyülekezetnek. De valahol nagyot hibázunk, amikor azt kutatjuk, hogy miképpen is növelhetnénk ezt a gyülekezetet. Azt gondoljuk, hogy ha az emberek megértik, ésszel felfogják az evangélium üzenetét, akkor majd eljönnek a templomba és megváltozik az életük. Pedig ez így nem működik. És nem is kell, hogy így működjön.

*Ismeritek a vidám rőzselángot,
s ropogását a vályog tűzhelyen?
A nyílt arccokat, a nyájias világot,
hol tréfa és dal önként megerem?*

A költő tűzről ír. Mert a tűz elengedhetetlen összetevője egy közösségnek. Nem fázunk itt? Van a gyülekezetünknek melege? Sokszor ennek inkább hiányát érzem.

„Kell egy csapat!” – mondja Minarik Ede a „Régi idők focija” című filmben. Úgy érzem, a mai világban (vagy talán mindig így volt?) nem az evangélium hoz össze embereket, hanem ellenkezőleg: közösségben élők értik, érthetik meg az evangéliumot igazán. Mert az evangéli-

um közege, terjedésének módja nem csak, sőt, nem elsősorban az értelem, hanem az érzelmek. Ha azok megfelelők, az vezethet el oda, hogy Istenben igazán bízni tudó emberekélnék egy közösségben.

Egy gyülekezet vonzerejét ez adhatja: szeretik benne egymást az emberek. Fontosak egymásnak, együtt élnek, közös az életük minden apró-cseprő gondja, és mindent megosztanak egymással.

Láttam egy műsort a legendás amerikai tengerészgyalogság kiképzéséről. Érdekes módon ez is tudott fontosat mondani. Kőkemény kiképzésük végén van egy ötvenórás, kegyetlen túlélőtúra, ahol teljesen egymásra vannak utalva. Válogatottan nehéz, próbás terepeken, sokszor sebesülésekkel, egymást segítve kell túljutniuk. A végén menetben dalolva jönnek, s ami a legfőbb: igazi közösséggé formálódva.

Mert a közösséget ez teszi: a közös feladat, a közös próbatétel. S ha egy közösség melegéről beszélünk: fizikai tény, hogy a külső nyomás növeli a hőmérsékletet.

Az élet is produkál ilyen kőkemény helyzeteket. Egy repülő lezuhant valahol az Andok hegyláncai között. A túlélők elindultak a magas hágókön, gleccsereken, versenyt futva az idővel, étlen-szomjan, küzdve a hideggel. Ez az igazi egymásra utaltság. És szörnyűség: aki közben meghalt, annak holttestét a többiek megették. Önnön túlélésük érdekében. Nem tudott nem eszembe jutni az az üzenet, amikor az önmagát értünk adó Krisztusról beszélünk. „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely értetek adatik.” Önmagát adja Krisztus, hogy életünk legyen. De az étkezés nem csak ezt fejezi ki. Hanem a legszorosabb, az igazán meghitt közösséget jelenti. Két ember leül egy asztalhoz. A Feltámadott tanítványai közé lép és sült halat falatozik. Mennyire profán és mégis meghitt, boldogságos erejű kép! Tanítványok körbeülnek asztalukat, vacsoráznak és az Úr halálára emlékeznek. A szavakon túl mennyire fontosak a gesztusok!

Egy kisgyermeknek nem csak mondom, hogy „szeretlek”, hanem rámosolygok, megsimogatom, fölveszem, mellette maradok, vele játszom. Túl sok – gyakran üres – szó és külső erőlködés helyett a közösséget kellene megerősítenünk. Egy mást (jobban? egyáltalán?) megismerni. És megszeretni. Jézus szavai: „Maradjatok Jeruzsálemben, amíg el nem jön hozzátok a Szentlélek!” Majd ha lobog a tűz, akkor menjetek! De addig hiába! Több dolog következik mindebből.

Az első egy ötlet. Talán el kellene menni közösen túrázni? Közös csendes hétre? Vagy akármilyen programot kitalálni, de lényeg, hogy együtt! Nem ifi, nem diakóniai, nem akármilyen szűkebb csoport, hanem gyülekezeti kirándulás, túra, bármi, ami össze tudná csiszolni azt a pár száz embert, akik mi vagyunk. Hogy közben és utána megérezzük: csakugyan fontosak vagyunk egymásnak!

Másodszor: lehet, hogy kiderülne, hogy túl nagy embercsoporttal ezt nem lehet megcsinálni. Ez esetben be kellene látnunk azt, hogy egy igazi gyülekezet nem lehet nagyobb, mint egy-két-háromszáz fő. De nem több ezer. Az már nem igazi gyülekezet, csak papíron létező. De igazi közösségélményt, amelynek vonzó, meleg légköre tud lenni, lehet, hogy csak kevesebb ember tud megélni.

Végül: igazi közösség csak egymást jól ismerő, egymást barátilag szerető emberek között jön létre. Kívánatos lenne, ha ez a kis csapat egy olyan rendet találna magának, amelyben van egy „szóvivő” szerep. Valaki, akire tudnak olykor úgy figyelni spontán, természetes módon, hogy meghitt ünnepélyességgel szól valami fontosat. Amikor közli a „Felső Üzenetet”. Ezt nevezzük áhítatnak.

Egy ilyen közösséget képzelek el. Egy ilyen csoportban az áhítat is őszinte, meleg, barátságos lesz, és mégis igazi üzenetet közvetítő. De ehhez barátság kell, ehhez barátok kellene.

NAGY ERVIN

DEVALVÁLT ÍGÉRETEK. Ígéret szép szó, ha nem tartják meg, nekünk úgy jó: ez nem vicc. Mintha nem is olyan régen tele lett volna minden a választási ígérekkel: ingyenes menza, ingyenes tankönyv, szuper fizetések stb. Gázáremelés sem les, és a gyógyszer ára sem változik. Mi van most? Egyelőre mínusz 30 ezer munkahely, és nem plusz 400 ezer. A szív- és csontbetegék tömege nem kapja meg a térítésmentes gyógyszert, sok száz kistélepülésen kigazdálkodhatatlan a pedagógusok béremelése, méregdrága autópályadíjak és a kistélepülések végleges kisemmizése. Elgondolkodom a hiszékenységen. Milliók nem hisznek Istenben, de elhisznek mindent, csak jó legyen a tálalás. A hit (az élő Istenben) és a hiszékenység (fondorlatos lódtításoknak) két egészen különböző, ám emberi dimenzió. Egy francia újságírótól származik ez az aforizma: „Amikor az emberek már nem hisznek Istenben, elhisznek bármit.” Ebbe a „bármibe” beleférnek a horoszkópok, tenyérjósások, babonások, szélhámosságok, rágalmazások, rémhírek, UFO-sztorik, kísértethistóriák stb. – és a választási ígérek is.

Híd magunk között

Levéltári jegyzetek

Most, amikor felgyülemlett jegyzeteimet rendezgetem, 2003 májusának közepét írja az, akinek ilyesmit írni szokása. Jegyzeteim között olyan írásbeli fényképek is akadnak, melyeket – mint afféle levéltárakban időt töltő – történeti nyomkeresői-kutatási témák mellett vettem meg papírra. Ezekből válogattam.

Van-e közünk a New York-i Kossuth-szoborhoz?

Kossuth Lajos szobrának 1928. március 15-én New Yorkban történt leleplezése alkalmából a magyarhoni evangélikus egyház is képviseltette magát. Az utazás költségeihez az orosházi evangélikus egyházközség 70 pengővel járult hozzá.

Akire büszkék vagyunk

Nagy Gyula (1911–1994). Etnográfus, múzeumigazgató. A Magyar Köztársasági Érdemrend tisztí kereszttel (polgári tagozat) kitüntettetje. Orosháza díszpolgára. Gyula bácsi, ahogyan mi tiszteltük.

„Nagy Gyula okleveles tanító (aki egyházközségünkben két éven át helyettes tanítóként működött, és most is szívesen segít minden egyházi és belmissziói munkában) 1936. augusztus 22-én délután öt órákor esküdött örök hűséget templomunkban szíve választottjának, Verasztó Erzsébetnek, és ezzel együtt a jó-ságos Istennek. A kegyelem Istene áldja meg őket lelki és testi áldásával...”

Gyula bácsi józan, mérték tartó, tartalmas életet élt, csak munkájában volt fáradhatatlan. Amikor eredményeit és kitartását hoztuk szóba előtte, mindössze ennyit mondott: „Tudjátok, szeret engem az Isten!”

Nem tudok imádkozni

Ódon levéltárral árasztó, pergamenszínűre érett újság lap őrzi az alábbi történetet: Eltévedt két kisfiú az erdőben... Rájuk telepedett a sötétség, egyre nagyobb félelem vett erőt rajtuk. Egyszerre csak az egyiknek eszébe jutott, hogy ilyenkor imádkozni szoktak. Kérde a nálánál kisebbtől: – Tudsz-e imádkozni? Nem – felelte a másik –, de neked tudni kellene, hiszen te már jársz iskolába. – Imádkozni ugyan nem tudok, de már tudom az ábécét. Elmondom párszor, a jó Isten majd biztosan összerakja belőle. Így is történt, és nem sok idő múlva megtalálták őket keresésükre indult és értük aggódó szülei...

A történet képzeletbeli folytatása: A csillagok talán fényesebben tündököltek akkor este, s megvilágították a fák sötétlő ágait. Bizonyára csend volt. Végtelen, nyugalmat árasztó csend. Talán valaki ballagott az országúton, s amerre elment, a kő puhább lett, a tanyák alvó népe pedig szépeket álmodott...

Közreadja:
VERASZTÓ ANTAL

A pünkösdi harmatkenyér

Aldott szép pünkösdek gyönyörű ideje is eljött. Virágok mindenhol, a lélek megtelik fényességgel, fehér illattal, mintha minden átváltozna áldott bazsarózsává.

Mocorognak bennem a képek, gondolatok, emlékek. Patyolat ruhában jöttek a templomba a lányok, asszonyok, fekete mellényben, habzó fehér ingben a férfiak, legények. Amikor az emberfia rájön, hogy elveszítette mindenét, nincsen többé semmi kapaszkodója, csak akkor érti meg, hogy az égi üzenet neki is szól, az még reményt ad.

Így voltunk mi is, miután világos lett többszörösen is, hogy elvesztettük a legfontosabb, a legnagyobb kincset, a hazát, melyben Árpád óta őseink éltek, a Kuplon-nemzetség, az Ákos-nemzetség minden fényességes szándéka lassan morzsolódott, szétfoszlott az új, huszadik századi viharban, néha orkánban...

Talán ez volt az utolsó pünkösdi kenyér, amit harmattal sütöttek az asszonyok. Ez még ősi szertartás volt, hiszen hitték, hogy ez védi a családot, a vidéket, a jövőnket. A Korparétre éjféli után mentek ki az asszonyi népek, hogy harmatot gyűjtsenek. Nagy lepedőket vittek magukkal a rétre, ahol várták az égi harmat hullását. Égi üzenet volt ez, hisz abban ott volt az áldás és az őseink sokat szenvedett sorsa, amely harmatkönyveket fakasztott.

Éjféli után leszállt a harmat a rétre. Lassan ereszkedett le, mindent átjárt, de leginkább a lelkeket. Otthon már bekovászolták a kenyeret, s csak a harmat hiányzott hozzá, hogy ünnepelhessük a pünkösdot. Mindenkinek más-más dolog jutott az eszébe, s azon töprengett hosszan, mert minden fájt, sírtunk, mert elvesztettük hazánkat, mert megint idegenbe szakadtunk. Leginkább ez fájt.

A lepedőket ráterítették a harmatos fűre, így gyűlt a sok-sok pünkösdi harmatcsepp. A vásznakat aztán kicsavarták az edényekbe, s megvolt a pünkösdi kenyérhez az áldás. Otthon ezzel bedagasztották a kenyeret, vasárnap pedig megszegették, hogy megerősödjünk hitben és lélekben.

Ki kell bírni ezt is, mondogatták az öregek, akik már sokat megtapasztaltak.

Aztán vasárnap délelőtt alig kezdődött el a templomi szentbeszéd, katonák jöttek be, az idegen hatalom őrjei, s kemény hangon kihirdették: itt ezentúl magyarral nem beszélnek, s mindenkit kizavartak a templomból, a papot pedig elvitték. Ez lett hát a mi világunk, csak a kenyér maradt a reménységünk.

Károlyi Fülöp Béla: Egy város illata (részlet)

RENKÍVÜLI MEGHÍVÓ

Tanévzáró kedves vendégekkel

2003. június 15-én, vasárnap 10.00 órai kezdettel lesz templomunkban iskolánk tanévzáró istentisztelete. Az igehirdetés szolgálatát D. Dr. Harmati Béla püspök úr végzi. Együtt lesz velünk kedves felesége, Polgár Rózsa textilművész is.

Az örömteli alkalomra árnnyékként vetül, hogy Harmati püspök úr 15 éves püspöki szolgálatának – nyugdíjba vonulás miatti – befejezéséért látogatja meg gyülekezetünket, intézményeinket. Az elmúlt 15 év alatt nagyon sok lelki, anyagi segítséget kaptunk tőle, és ezért elsősorban Istennek adunk hálát, hogy ilyen széles látókörű, segítőkész főpásztorunk volt ő. Neki – mint Isten hűséges szolgájának – és őt mindenben támogató feleségének szeretnénk ezen az alkalmon jó szívvel köszönetet mondani.

Kérünk mindenkit – presbitereket, képviselő-testületi tagokat, keresztyén testvéreket –, hogy ezen a vasárnapon, minél többen legyünk együtt a templomban, hogy méltóképpen adhassunk hálát Istennek, és mondhassunk köszönetet a pártori lelkületű püspöki szolgálatért.

AZ EGYHÁZKÖZSÉG ELNÖKSÉGE

Érted is meghalt

Passió 2003

Hosszú, kemény időszak van mögöttünk. Több mint 30 diák és Csomor Józsefné tanárnő áldozatos munkájával, s heti egy, majd kettő, végül már három próbával.

Valamikor két éve kezdtünk a férjemmel álmodni: milyen jó lenne egy kicsit csendesebb, de annál látványosabb és lelket mozgósító passióelőadás iskolás diákokkal. Minden iskolai rendezvény, amelyet láthattunk, s amelyben a diákok szerepeltek, erősítette bennünk az elképzelést: az álomból valóság lehet. És lett is. Mint az idők kezdetén a teremtésnél. És lett. Isten ajándéka, hogy ez megvalósulhatott.

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy soha nem voltak kétségeim és nem voltam néha közel ahhoz, hogy feladjam. Azután elgondolkoztam azon, hogy mit is akarok? Tömött templomot, sok-sok embert, nézőközönséget? Vagy valami egészen mást? Igen, egészen mást. Azt szerettem volna, ha ez a passiójáték ezeknek a fiataloknak az életében jelentene valami többletet. Ha mélyülni tudna a kapcsolatuk az Úr Jézussal, s talán valamit megéreznének abból is, hogy milyen a közösség, amely egyetlen ügyért mozdul. Hogy ez mennyire sikerült? Ez az Isten titka. De én hálás vagyok Neki, hogy megengedte nekem azt, hogy ebben a közös mozdulásban én is részt vehessek. Ráadásul még a gyülekezetet is megadta. Hiszen két estén (virágvasárnap és nagypénteken) több mint kétszázan jöttek el. Ennyi emberhez juthatott el ismét az evangélium, hogy az Úr Jézus valamennyiünkért vállalta a kereszthalált, a szenvedést, a megaláztatást. Értünk történt minden. S mit jelentett a résztvevő fiataloknak? Íme, néhány beszámoló:

Laszli Beáta 11/4 [Mária]

Vajon miért van az, hogy az ember a saját érzelmeiről nem tud beszélni? Szereltem már zenés passióban, de ez más volt. Nem csak azért, mert most tényleg eljátszottuk a szenvedéstörténetet, hanem mert ezáltal vallást tettünk Valaki mellett, aki nagy hatással van az életünkre. A 2003-as passió számomra nem egy színvonalas darab volt. Sok kis bizonyosságtételből állt össze hitünk alapja, Krisztus értünk elszenvetett kereszthalála.

Máriaként csodálatos volt átélni, ahogy a Biblia fejezetei megelevenednek, és én is részesévé válok a történetnek. Ahogy közeledett virágvasárnap, egyre jobban éreztem, hogy a szerep, amit mondanom kell, már nem csupán egy mondat, hanem az én kétségbeesett kiáltásom.

Bugyi Ottó 7/6 [Barabbás]

Nagyon élveztem Barabbás szerepét. A próbák során egy csapat kovácsolódott belőlünk, amelyben bárki oda tudott menni a másikhoz [Tekintet nélkül arra, hogy ki melyik osztályhoz, korcsoporthoz tartozott – Nagy Ervinné megjegyzése].

Egy pillanatig mindannyian részesei lehettünk Krisztus szenvedéseinek, közvetlenül is átélhettük történetét. Valamennyien figyeltünk a másikra, és így az egyes mondatok szinte jelzésekké váltak:

„Újjonnan kell születni.” Ilyen nagyszerű csapatjáték nélkül nem sikerült volna ennyire jól a passió. „Egyszárnyú angyalok vagyunk, csak akkor tudunk repülni, ha karon fogjuk egymást.”

Bánki Horváth György tanár [Jézus]

Amikor a szokatlan felkérés érkezett, hogy játsszam el Jézus szerepét, egy pillanatig haboztam, hogy elvállaljam-e vagy sem. Aztán – néhány másodperc után – valami belső hang azt súgta, hogy ilyesmit nem szabad visszautasítani. Ez nem valami baráti szívesség, amit vagy teljesítek vagy nem. Rövidesen éreztem, hogy jól döntöttem, mert a Szentlélek lassan, de biztosan elkezdett munkálkodni bennem, bennünk. Próbáról próbára közelebb került hozzánk a passiótörténet, s benne maga Jézus is. Számomra a legszebb élmény az volt, amikor először „fe-

szítették fel” az egyik próbán a keresztre. Jézus kínszenvedését átélve és az Ő gondolataiban élve úgy éreztem, hogy valamit megértettem abból, amit értünk tett: még meg sem születtünk, s Ő már személy szerint mindenkinek a – még el sem követett – bűnéért vállalta a kereszthalált. Érthetetlen, nem logikus, nem jogszerű, nem is ésszerű, de Isten végtelen szeretetének tükré mindez. A próbák, de legfőképpen a két szolgálat olyan volt számomra, mint egy hosszú, csendes imádság. Benne közelebb kerültem Istenhez, és biztos vagyok benne, hogy a többiek is.

Zsigovics Péter 10/6 [Júdás]

Számomra fantasztikus élmény volt Júdás szerepében játszani, átélni az ő helyzetét. Eljátszani teljes beleéléssel, hogy megtagadom azt a Jézust, akinek immár három éve kezébe adtam az életemet, a sorsomat. Krisztussal szemben állni a világ legnehezebb feladata, tudván, hogy a mindenható Isten Fia. Isten akaratára volt, hogy Júdásként szerepeljek. Egy misszióként, egy küldetésként éltem át ezt a bizonyosságtételt. A „színész” nem panaszkodhat, de ez tényleg nehéz feladat volt. A legnagyobb élmény mégis az volt, hogy nagypénteken, az egész gyülekezet előtt imádkozva tudtam kérni a bűnbocsánatot Istentől a következő szavakkal: „Uram, sokszor elárultalak. Nem csókkal, mint Júdás, hanem azzal, hogy elmulasztottam a hit cselekedeteit. Nem az »Üdvözlégy, Mester!« köszöntéssel árultalak el, hanem azzal, hogy elmentem a testvérem mellett, és nem üdvözöltem néhány barátságos szóval. Uram, ne engedd, hogy életemet Júdásként fejezzem be!”

Hálás vagyok Istennek az idei passió minden percéért, és azért, hogy én is részt vehettem benne.

Bara Béla 11/6 [Főpap]

A szokásostól eltérő nagyheti előadás szereplői lehettünk, amely időn nem zenés előadás volt, hanem egy színdarab. A nézők a legszebb szavakkal illettek bennünket, s azt mondták, érthetőbb volt, mint máskor. Ennek oka talán az, hogy a sok-sok próbán és a két előadás mindenki beleéléssel és átérzéssel alakította a ráosztott szerepet. Kajafás például igazán dühtől telve dobta el az adott jelenetnél

azt, ami épp a kezében volt. A többi főpap is fenyegető módon követelte Jézus halálba küldését, s a katonák mély gyűlölettel tették Krisztus fejére a töviskoronát.

Azért volt ez az előadás más, mint a többi, mert bár nem vagyunk profi színészek, mégis szívvel-lélekkel „dolgoztunk” azon, hogy az eseménynek méltó emléket állítsunk. Azt hiszem, sikerült. A siker pedig ez esetben azt jelenti, hogy sikerült megértetni, átadni a történet fontosságát, hiszen „semmi sem hatalmasabb a megértésnél...” [Platón]

Dobozi Sámuel 10/6 [Simon Péter]

Az első összehíváskor döntés elé állítottak: szeretnék-e én is szerepelni Jézus szenvedéstörténetében? Nem lehetett még tudni, ki lesz János, a szeretett tanítvány, Júdás, az eláruló, vagy éppen Kajafás. Talán egy kicsit nehéz volt dönteni, a szöveg, a koreográfia megtanulása, a hosszú fél délutánokat elvevő próbák a hideg templomban, de végül megérte. A visszajelzések alapján mindenkit mélyen érintett, többek között azért is, mert a színpad a nézők soráig és még tovább is ért. Jó érzéssel töltött el a megoldás, hogy akik eljöttek megnézni a passiót, beleélhették magukat a jeruzsálemi emberek közé, mintha ők is ott lettek volna, amikor Jézus kidobta az árusokat a templomból, amikor a hegyi beszéd elhangzott, vagy amikor tömeg üvöltötte: „Feszítsd meg!”, illetve Jézus kereszthalálakor.

Én Péter voltam, meg kellett tagadnom azt a személyt, aki mindenkit szeret. Sajnos ezt gyakran az életben is megteszem, de Ő mindig megbocsát.

Sokat tanultam e pár hét alatt, sikerült más szemmel is megnézni a történetet és részt venni benne.

Hajdu Attila tanár [Pilátus]

Gyermekkorom óta nem szeretek nagyobb közönség előtt szerepelni, mégis amikor megkaptam a felkérést Pilátus szerepére, azonnal igent mondtam. Tudtam, éreztem, hogy ezt nem utasíthatom vissza, hiszen egy passióban szerepelni nem egyszerűen csak egy fellépés, hanem szolgálat Istennek.

A próbák során az egész kis társulat jól összerázódott, és bár kisebb nehézségek akadtak, munkánkon látszott Isten gondviselése és szeretete. A legmegdöbbentőbb élmény az első előadáson ért. A próbákon az egész passió elő volt adva, akkor azonban valósággá vált. Különösen a Jézust gúnyoló katonák játéka ragadt

meg az emlékezetemben. A kisgyermek átéltéssel és mégis játékosan adták elő azt a szörnyű jelenetet.

Számomra a két fellépés maradandó élményt és óriási hitbeli erősödést jelentett. Remélem, a jövőben sok hasonló fellépésben lehet még részem.

†

Végül köszönjük mindazoknak, akik bármilyen módon segítséget nyújtottak a passióhoz: Csomor Józsefné tanárnőnek a betanításban való nagy segítségért, a Fénysugár Klub tagjainak a jelmezek elkészítéséért, Németh Bélának a keresztért, Nagy Istvánnak a dobogóért, a szülőknél a katonajelmezek elkészítéséért, az ifjúságnak az áldozatos felkészülésért és a csodálatos megjelenítésért, a pedagógusoknak a türelméért, Vargáné Csizmadia Ellának a megvendéglésért, és mindenkinek, aki egész idő alatt imádságos szeretetével kísérte az ügy alakulását.

NAGY ERVINNÉ

SZOKOLAY SÁNDOR

Húsvéti hozsánna

Halk-hangú lidérces-imalfűzér

Mottó:

*Szervezkedik a romlás ellenünk,
Uram, kár volna letagadnunk.
(Csoóri Sándor)*

Hol tartunk a Megváltás önfeléd - örömeinek kárpit - hasító, földindulást - hozó döbbenetétől? Minden - átlátó Teremtő - Úristen, - jól tudod: messze - messze! - Azt is, hogy a földi létünkhöz Te adtál szabadságot mindenre: - jóra, rosszra!

Terveid vakítóan - igazak! Számunkra akkor is: gyakorta felfoghatatlanok! - Igaz, mindaz amit Te adományoztál földi életünkhöz, - azzal mi sorra, méltatlanságunkat bizonyítva: - vissza is éltünk! Isteni Megváltásod még inkább ránk pazaroltad!

Hiszem, ha a nemzet - útja újra felfelé vezetne, emelkedők kapaszkodóin át, mikor a haza szent magasának csúcsain is túl jutnánk, ámulattal a végtelenbe tekintve ott az égi mezőkön, bizony a menny ajtaját nyitva hagynád szívest minékünk!

Új-századunk kizárólag önmagát-megvalósító-embere nem vevő az isteni-jóságra, - izgalmasabbnak véli a velejében-ördögöt! - Népünket bölcsék és pásztorok vezessék el küldetésük-útjára, hogy boldogulásukat segítő-szolgáló-élet közös-örömben lehessék meg!

Tégy csodát velünk, hogy megtorpanásainkból végre úgy jussunk ki, hogy önzésünktől, közömbösségünktől, üres-önteltségünktől, tévedéseink-rögeszméitől és sok más gyarlóságunktól: vértelen-katarzison át, a sok elszabadult gyűlölet változson szeretetté bennünk! És:

Forduljunk egymás felé! Nyújtsunk kezét egymásnak! Emelkedjünk önmagunk fölé és merjünk tisztességes, nemesebb és teljesebb *méltó emberi* életet élni! Éljünk el a pünkösdi-magaslatra, amikor Péter-apostol ki-mondhatta: „Mindnyájan egy akarral együtt valanak!”

Rossz útra tértek gyermekeid! És rossz kezekben van a saját-világunk-sorsa, ha az emberek-kezére adod azt! Azt kérjük Tőled, amit Jeremiás próféta kért az ő idejében „Téríts vissza Uram magadhoz és mi visszatérünk! *Újítsd meg* a mi napjainkat, mint régen!” Ámen.

A gazdagok lelki vakságának oka

Valaki egyszer azt kérdezte egy közismerten bölcs, hívő embertől: Miért van az, hogy a gazdag emberek csak magukkal törődnek, s nem látják meg a szegényeket? Így szólt erre a bölcs:

- Lépj az ablakhoz, felebarátom, és mondd el, mit látsz!
- Látom az utcát, házakat, embereket, autókat, fákat, bokrokat.
- Jó. Most lépj a tükör elé, és mondd el, mit látsz!
- Önmagammat.
- Látod fiam, pedig mindkettő üveg, csak az egyikben van egy egészen vékony ezüstréteg.

Harsányi Sándorra és Kocsondi Józsefre emlékezve

*Tisztelt Evangélikus Gyülekezet!
Kedves Testvéreim! Vendégeink!*

Orosháza város 1744. április 24-ei újraalapítását felidézve tizedik alkalommal gyülekezünk össze emlékparkunkban. Most a 259. évfordulón azokra emlékezünk, akik evangélikus hitük megtartásáért vállalták, hogy ezen a lakatlan pusztán új hazát teremtenek. Krisztus feltámadásának ünnepe mellett ez a történelemmé nemesedett tavasz meghozta a telepesek életerejének megújulását is.

1994-ben emlékoszlopot emeltünk, azóta minden évben egy jeles lelkészünk és egy érdemes tanítónk kap emlékkövet. A 17. emlékkő Harsányi Sándor lelkész, a 18. pedig Kocsondi József tanító áldozatos munkáját idézi a mai és az eljövendő kor emberének. Üdvösnek tartja egyházunk vezetése ezeket a keresztyén hitűket erősítő emlékeztetéseket, mert hamis eszményeket és életvitelt népszerűsítő világunkban elengedhetetlen szükségünk van evangélikus őseink példájára, arra az erkölcsi tartásra, amiből meríthetnek a fiatalok. Ha szettekéntünk a kőbe vésett emlékek között, ezen a néhány négyzetméteren összesűrűsödik helyi evangélikus egyházunk története.

Harsányi Sándor és Kocsondi József életpályájának sok közös vonása van. Mindkettőjüknek ebben a faluban ringott a bölcsője, mindketten tanítói és lelkészi oklevelet is szereztek, s az is közös bennük, hogy hosszú évtizedekig tartó munka után Orosházán adták vissza lelküket Teremtő Urukknak.

A jelenlévők többsége alkalmanként megfordul a Lelkészi Hivatalban, ahol a falakon elhelyezett olajfestmények között ott láthatjuk Harsányi Sándor és felesége portréját is. A fiatal Harsányi szarvasi tanulmányainak végzése közben – mint honvéd – részt vett az 1848/49-es polgári forradalomban és szabadságharcban. A teológia befejezése és dunántúli káplánkodás után 1858-ban érkezett vissza szülőhelyére, esperességi segédlelkésznek. Miután az 1862-es lelkészválasztáson nem őt, hanem Győry Vilmost hívták meg, az akkortájt felépített Nagy (ma Táncsics) utcai iskolában töltött néhány évet, mint tanító. Teológiai végzettségére tekintettel professzornak nevezték. Hamarosan megnősült, feleségül vette Torkos Károly esperes hűgát, Zsuzsan-

nát. Bizonyára otthonosan érezte magát az orosházi nép körében. Egyszer ugyan pályázott egy kecskeméti lelkészi állásra, s hajszálon múlt, hogy nem választották meg. Szerencsénkre. Aztán hosszú munkásévekbe telt, míg profétává lett saját szülőfalujában. Naponkénti pedagógiai feladat végzése mellett első lépésként a Protestáns Legényegylet neves oktatójaként szerzett ismertséget Győry Vilmos, Horváth János és Kovács János társaságában, majd 1868-ban az úgynevezett reáliskola professzori állását nyerte el. A jegyzőkönyvekből tudjuk, hogy tanítói munkáján túl hirdette Isten igéjét, folyamatosan végzett segédlelkészi szolgálatot is. 1869-ben a magyar kormány megbízta azzal, hogy tanulmányozza az oktatásügyet Németországban.

Arra törekedett, hogy tanítványainál az alapvető képességek fejlődjenek, válaszolni tudjanak a kor kihívásaira, később pedig alkalmasakká váljanak az új ismeretek további elsajátítására. Új tantervet készített, átszervezte a reáliskolát és „első polgári iskola” néven meg is indította. A tanulóknak felvételi vizsgát kellett tenniük, ahol az alapkövetelmény a következő volt: „*az értelmes olvasás, folyékony írás, számtanban a négy alapművelet ismerete.*” Az első, 1868/69-es tanévben 84 tanulót írtattak be szüleik ebbe az iskolatípusba, komoly eredmény azonban a jó szándék ellenére sem jelentkezett. A felvett tanulókból év végén csak 35 kapott bizonyítványt. Ez azonban nem törte le. Tudta, amit Hóseás próféta könyvében olvashatunk: „*Szántatok föl új szántóföldet, mert ideje, hogy keressétek az Urat.*” [Hós 10,12]

A róla szóló íráskor szerint Harsányi hazafias szellemben nevelte a rábízottakat. Egész élete folyamán a keresztyén értékrendet képviselte. Hirdette, terjesztette és tanította Isten igéjét, ahogyan Pál apostolnak a Timóteushoz írott második levelében olvashatjuk: „*És amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.*” [2Tim 2,2] Harsányi ezt a mércét mint tanító, majd 1879-től mint az alvégi parókiára megválasztott lelkész is igyekezett megtartani. Hogy tanítványai, majd a gyülekezet tagjai között is munkálkodjon a Szentlélek, hit ébredjen bennük, s térjenek Krisztushoz. Mint lelkipásztor azon igyekezett, hogy a Szentlélek győzze meg az orosházi evangélikusokat is Isten igéjének igazságairól. Harsányi Sándor hatalmas munkabírású em-

ber volt. Nemcsak a település papjaként szolgált a nála közel 20 évvel fiatalabb Veres Józseffel együtt, hanem hosszú ideig az esperesség jegyzője is volt, egyúttal igen tevékeny szerepet játszott Orosháza társadalmi és szellemi életében, az iskolák alapításában. A korabeli jegyzőkönyveket és sajtót lapozgatva látjuk, sokáig ő volt a helyi értelmiséget tömörítő Kaszinó, s egy ideig a Polgári Olvasókör elnöke, az Orosházi Takarékpénztár aligazgatója, a Népkönyvtár elnöke. Ugyanakkor viselte az orosházi Tanítóegylet, a Községi Iskolaszék, az Ipariskolai Bizottság elnöki tisztségét is.

Egy ilyen rövid emlékezőbeszédben külön szólnom kell Harsányi Sándor tankönyvírói munkásságáról. Mint rátermett pedagógus rájött arra, neki magának kell szólnia tanítványaihoz. Írt földrajz, történelem, természetrajz, egyház- és történelem tankönyveket, s egy vezérkönyvet a konfirmációi oktatáshoz.

Harsányi Sándor 1858-as orosházi visszajövetelétől 1900-ban bekövetkezett haláláig övéi között hirdette az evangéliumot. A hívek közelében volt, látogatta a szegényeket, a betegeteket. Nem magának élt, hanem a gyülekezetnek. Halálának napján azonnali képviselő-testületi gyűlést hívtak össze, ahol Veres József esperes, országgyűlési képviselő, lelkész társaságban ecsetelte „*a ma délelőtt 11-kor kiszenvédett Harsányi Sándor érdemeit, melyeket sok évi buzgó és eredményes tanítói illetve lelkészi működése alatt szerzett, s hálás emlékezéssel méltányolva jegyzőkönyvében megörökíti.*” Veres József temette őt nagy részvétel mellett, a Kaszinóban dr. Szalay József főszolgabíró tartott emlékszemléket. Az a Szalay, akit később Szegeden a „literátus főkapitánynak” neveztek. Utódjaként Kovács Andor hernádvecsei lelkész került az alvégi parókiára.

A másik emlékkő Kocsondi József tanító emlékét őrzi ezután. Ő is egy tősgyökeres orosházi család tagja volt, a pedagógiai tanulmányok mellett ő is elvégezte a teológiát. Földi pályafutását 59 éves korában fejezte be.

Az orosházi ember nagyon korán felismerte a tanulás szükségességét, de a fennmaradt iratok szerint az 1868-ban törvénybe iktatott, 12 éves korig terjedő általános tankötelezettség teljes megvalósítása Orosházán elhúzódott még egy évtizedig. Nem voltak meg a feltételek az úgynevezett „fő-elemi” iskolában a taní-

táshoz. Körülbelül 300 gyerekre vonatkozott a megnövekedett tankötelezettség, azonban ezeknek a felét sem írárták be szülei. Kiderült, nem volt elég pad sem, ha írásbeli feladatot akart íratni a tanító, akkor 40 gyereket haza kellett küldenie, hogy otthon végezzék el feladatukat.

Kocsondi József hosszúfalui, szentetornyai, majd orosházi tanítóskodás után ismét az erdélyi Hosszúfaluban töltött huzamosabb időt. Harsányi Sándorral egy időben, 1879-ben foglalta el véglegesen orosházi szolgálati helyét. Időközben itt Orosházán is létrehozták az 5. és a 6. osztályt, amit előzőleg polgári, aztán felső iskolának, majd fő-elemi iskolának neveztek. Újabb és újabb tantermek kellenek, és a két évfolyammal megnövekedett gyermeklétszámot tanítani tudó pedagógusgárdára is szükség volt. Orosháza belterületén ekkor egyáltalán nem volt még állami iskola, az evangélikus egyháznak (mint egyedüli fenntartónak) pedig nem állt rendelkezésére olyan mértékű anyagi forrás, ami biztosította volna a zavartalan nevelő-oktató munkát.

Az 1870/80-as években a termékeny szántófölddel, vasúti szállítási lehetőségekkel rendelkező, törekvő orosházi nép addig soha nem látott eredményeket ért el gazdasági téren. A szorgalmas munka gyümölcseként a települést körülvevő földeket meghódította, felvásárolta, s a világ egyik legkiválóbb búzáját szállította Nyugatra. Dr. László Elek, volt egyházközségi felügyelőnk írta: „*az 1870-es években az egész Nagyvárad-eszéki vasútvonalon Orosháza volt a legnagyobb forgalmi pont.*” Az orosházi nép fejlődése azonban egyoldalú volt. Máig érvényes az az igazság, hogy az anyagi fellendülés szellemi haladás nélkül egészségtelen.

Meg kellett változtatni azt a szemléletet, hogy a parasztyereknek elég az elemi iskola. Mindkettőjük munkásságának vezérfonala az volt, hogy tiszta erkölcsre, tisztességre neveljék a fogékony gyermekeket, hit támadjon szívében, kapcsolódjanak be az evangélikus egyház életébe.

Zárómondatként egy ígét választottam: „*Ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.*” [Jn 12,26] Harsányi Sándor és Kocsondi József egész életében az Urat szolgálták, mi, kései utódok, hajtsunk fejet emlékükhöz!

(Elhangzott 2003. április 27-én.)

KOSZORÚS OSZKÁR

Nyári gyakorlat - 1940

Mottó:
„*Fiatalság, bolondság.*”

Forró szeleket hozott az első gazdasznyár Orosházára, amikor is 1940 júniusát írtuk. Ez volt az első nyári gyakorlatunk, lényege, hogy nem volt teljes nyáron át szünidőnk, mint más középiskolásoknak, hanem három hetet a Tangazdaságban kellett eltölteni. Csak utána lehetett nyaralni. A gyakorlatnak nemcsak szakmai célja volt, hanem a gazdaság fenntartása is. Miután az egész tangazdaság jórészt a tanulók munkája nyomán működött. Lényeges volt a munka folyamatosságának biztosítása. A négy osztály között ez úgy lett elosztva, hogy a munkafolyamat kárt ne szenvedjen.

Visszagondolva ezekre a napokra, súlyos nosztalgia nyom. Lehet, hogy fiatalság tényleg bolondság? Hát akkor mi bolondok voltunk. De ahogy emlékszem, egyben nagyon boldogok is. Nem is lehetett ez másként 15-16 évesen. Mindenünk megvolt.

Természetesen ezen a nyári gyakorlaton is minden mezőgazdasági munkát el kellett végezni, ami sorba jött.

Az ún. gazdásszá avatás már a tanév kezdetén megtörtént, a répaszedéskor. Ez az időpont már hagyomány volt. Az avatásra be kellett dőlni és két-három sütőlapátterítőt felsős tisztességesen elrendezte a fenekeket. A létszámra azért volt szükség, mert az ő tenyerüknek pihenni kellett. Nagy röhögések voltak, savanyú pofával keverve, de mégis jókedvűen. Elvégre férfiak voltunk! Legalább is mi úgy hittük.

A hajnali napfény sandítása már a gazdaságban talált bennünket. Ahogy kikerekedett a nap aranypofája, már dolgozott is a diákhad. Igaz, hogy fáradtságig senki sem görnyedt a munkától, de azért adódott serénykedés is, különösen, ha a tanár úr is ott volt.

A renden nyugvó lucerna fonnyadt, száradt szorgalmasan a torzson. A délelőtti június nap kellemetlenül érintette a bőrünket, mert a rezzentlen levegő felszárította az izzadtságot. Géza bácsi, a gazdaságvezető tanár, akit a roppant nagy népszerűsége miatt mi egymás között csak Gézának emlegettünk, megvakarta a tarkóját, hátra csapta dús haját, ami nála a meggondoltságot jelentette. Ezután megszólította szerszámot forgató diákjait: „*Fiúk! Megáll minden! Összegyűjtjük aszénát! Villára, gereblyére!*”

Voltunk vagy hatvanan, így néhány óra alatt végeztünk a boglyázással. Már az utolsó boglyák készültek, amikor borús lett az ég. Gézának igaza lett, tisztességes diákok kerekedtek.

Erre az időre az istállóba húzódtunk. Időtöltésre legnépszerűbb volt a „*seggre pacci*”, amit a kényes ízlésű „*akkoriak*” ugyan mélységesen alantásnak tartottak, de jó nagyokat lehetett röhögni, amikor a delikvens már huszadszor sem találta el, hogy kinek a tenyere volt. Persze a sors úgy „*büntette*” a sokat röhögőket, hogy ők is hamar sorra kerültek. Ekkor lefagyott az arcukról a mosoly, mert számíthattak rá, hogy ők is hason fognak ülni egy hétig. Grófok, bárók, kimondottan úri emberek ilyen nem játszottak, de mi „*csak*” a mezőgazdász kategóriába tartoztunk.

Szép nagy, jött-ment zivatar volt, bővizű, nagyhangú, áldott könnyei az égnek. Jó fél óra múlva, már messziről hozta a dübörgést a szél. Sütött a nap és a szép nagy tócsák egymásba folytak az udvaron. Szállingóztunk ki az istálló, a szín, azaz a fedél alól.

Csodálatos földszag ülte meg a környéket. Nem is szag, valódi nyári illat volt!

A kertészházba is szorultak néhányan, ahonnan Csaba kóricált elő, s elindult a társaság felé. Ő különleges lény volt. Kitűnő tornász, a vitorlázó repülés fenegyereke, egyben vakmerő, de amellet csöndes, szóval olyan lapos, tavi béka. Talán éppen ezért szerette az osztályt.

Csaba összetrombitált mindenkit. Géza bácsi is érdeklődve figyelte. Csaba 3-4 szépen hízott szőrös hernyót tartott a kezében.

– Darabját 5 pengőért itt helyben megveszem! – mondta fennhangon.

Hulla csönd. A gyengébb idegzetűek angolosan felszívódtak. Némi sugdolózás után Hódi Sanyi, a Csávásiak erőteljes sarja elindult sapkával a kezében:

– Pupákok! Ide a gubát!

Öt pengő nem kis pénz volt. Egy kiló sertéskarajt négy pengőért mértek. Géza bácsi is beszállt és várta a fejleményt. Dolgozni úgy sem lehetett a sár miatt. Gyűlt a fillér, gyarapodott a pengő. Addig-addig, hogy „*kéthernyónyi*” pénz meglett.

Csabi beállt a kör közepére és szépen körbeforogva ismét bemutatta a hernyókat, majd egyenként lenyelte azokat. Többen hányni mentek, de ez nem zavarta a társaságot. Tapsés nevetés.

Ezen „*izgalmas*” és gusztustalan produkció után Csabi nem panaszkodott semmi kellemetlen érzésről, például, hogy a hernyók mozognának, kapirgálnak a gyomra falát. A gyomor emésztőnedve (sósav-pepszin, pH = 1,0) gyorsan végzett a hernyókkal. Íme, ilyen, szinte hihetetlen „*játékokkal*” is szórakoztunk mi, akkori bohó ifjak, 1940-ben.

Dr. Kiss A. Sándor: „Érettségi után...” (r.)

Thália és Teológia

Két ismert és jeles egyéniség beszélgetését tartalmazza a Válasz Kiadó nemrég megjelent, mintegy 130 oldalas, nem túl olcsó kötete, aminek rövid írásmunka címében olvasható két fogalom a címe: Thália és Teológia. Persze, ha th-val írható az egyik szó (és á betűvel?), akkor a másik szónak is van th-ás változata (legfeljebb akkor a második ó betű rövid), de ennek a megjegyzésnek nincs feltétlen köze a célba vett lényeghez. Elmegy. Különben Thalia a kilenc múzsa egyike, a színészet istennője, a theologia pedig az Istennel kapcsolatos tudomány. Vajon a cím az istenek találkozásait sejteti-e? Legálábbis az egyik esetben jogos a kisbetű. Az istenek egyikének találkozási Istennel? Nem, hanem a magyar szellemi és kulturális élet két nagyságának, megható egyéniségének, a híres és kitűnő színész, Eperjes Károlynak és a teológus, filozófus Bolberitz Pálnak beszélgetése.

Amikor kezembe vettem és elkezdtem olvasni a könyvet, egyre nagyobb lelkesedéssel haladtam benne előre, hiszen olyan kérdéseket tárgyal, amelyek ma minden, vagy a legtöbb hívő keresztyént és gondolkodó embert foglalkoztatnak.

Mi is történt a 20. században, mi volt az oka annak a rengeteg borzalomnak, amit el kellett szenvednie az emberiség egyik részének a másiktól? És mindezt „az ész, az értelem” nevében, ahogy rögtön az első lapon Eperjes Károly hívő katolikus színművész szellemesen kifejti: „A 20. század az intellektuális szörnyek százada volt!”

Az ugyancsak katolikus teológus történelemfilozófiai visszatekintése is nagyon olvasható, tényleg jó szívvel ajánljuk figyelmébe minden kedves olvasónknak az eszmecserét. A történelem valósága minket is kérdéssel feltevére kényszerít, különösképpen is a múlt század történelme, amelyet közülünk sokan, és szüleink közül még többen embertelen módon megszenvedtek. Érdemes elgondolkodni felette, hogy vajon a jövőben kikerülhetők-e, kiiktathatók-e azok az intellektuális szörnyek és „szörnyelők”, akik és amelyek annyi halottat produkáltak a frontokon, a lágerekben, a börtönökben, s bárhol, ahol csak felütötték zöld vagy vörös, horogkeresztes vagy sarlókalapácsos fejüket?

Mert nem csak a teológus tudja, s nem csak az általa idézett politikus, hanem az áldozatok családtagjai, rokonai, utódai is, hogy „túlságosan sok magyar vér folyt már eddig”, s éppen ezért valóban veszélyes dolog a forradalom. Nem is akar erre

biztatni senki. De abban is jó adag igazság van, ami Eperjes Károlytól így hangzik el: Magyarországnak „teljes szellemi-lelki megújulásra van szüksége”. S arról szól a Széchenyit alakító színművész, hogy „hiteles személyiségek” kellenek. Igaz, ő csak a jobboldalt említi, de alighanem megérdemelné ez a sokat szenvedett nemzet a „hiteles személyiségeket” bármelyik oldalon – ha lehetséges. „A nemzetet csak Istennel együtt, az ő kegyelméből lehet föltámasztani.”

A könyv második részének címe „Az emberi ember”. Itt hétköznapi életünk nagyon sokféle alapvető értékét vagy kérdését érintő beszélgetést folytatnak a partnerek (nem vitapartnerek). Erről is (életünk minősége, értelme, boldogság, szenvedés, remény stb.) érdemes lenne írunk, és mindebből idéznünk, de én leginkább a kötet harmadik részét éreztem – számomra – legfontosabbnak: „Hit, egyház, ökumené”.

Máris nagyon igaznak tartom Eperjes művész úr kijelentését, hogy „az Isten nélküli gondolkodás önmaga sírját ássa.” S hogy „Isten nélkül nem lehet élni, illetve lehet, de az olyan is.” Bizony igaz, ha az embertől elveszik az élő Istenbe vetett életet megtartó hitet, akkor „istenpótlékokat” keres és talál magának, azaz viszaszüllyed a bálványimádás szellemi mocsarába. S az is nagyon szimpatikus, ahogy Bolberitz Pál teológus a beszélgetésben elmondja, miszerint „a keresztyénségnek van egy gyenge pontja”, még pedig az, hogy „félre lehet rúgni”. S az iszlám világára hivatkozik, ahol valóban nem ismert, és nem is gyakorolt szellemi képlet az ateizmus (istentagadás), mert „Allahot nem lehet félrerúgni, mert Allah – illetve... a mohamedán világ – irgalmatlan.” A jóságos Allah (a társadalmán keresztül) „azonnal lesújt, ha valaki nem engedelmeskedik.” A keresztyénség Istene pedig a szeretet Istene, nem kényszeríti rá magát senkire. Most arról ne beszéljünk, hogy az Ő szent nevében is voltak súlyos visszaélések, szeretetlenségek, s tegyünk kísérletet a reménységre, hogy a múlt ismert és beismert hibáit újra nem követjük el – a szeretet Istene nevében, mert „a nagy inkvizitornak” nem szabad visszatérnie.

Igen sok bölcsesség és igazság lehet fel ezekben a beszélgetésekben, még ha egyes tételekkel, kijelentésekkel vitatkozni is lehet, roppant értékes a Válasz Kiadó által megjelentett beszélgetéskötet.

Ugyanakkor egy pillanatra elbizonytalanodik a protestáns keresztyén olvasó,

aki szívvel-lélekkel ragaszkodik a Bibliához, Krisztusba vetett hitéhez, és szíven ütötten áll meg egy kicsit meditatálni, amikor a könyv 99–100. oldalán értékes és értelmes sorokat lehet olvasni „az ateizmushoz vezető út három nagy lépéséről”. Az első lépés az, hogy az ember az egyházat veszti el, a második lépés, hogy Krisztusát, és végül a harmadik, hogy Istent.

Valóban: lelkipásztori tapasztalat az, hogy sokan könnyedén jelentik ki, nekik nincs szükségük az egyházra, templomra, istentiszteletre ahhoz, hogy higgyenek Istenben, ők azt állítják: „a maguk módján vallásosak”. S a lelkipásztori beszélgetés során valóban egy nagyon bizonytalan, torz, gyakran hiányos, beteges istenkép bontakozik ki, különösen a Megváltó Krisztus hiánya érzékelhető szemet szűrőan az ilyen embereknél. S nem meglepő, ha a folyamat (mert a lélek nem ismeri az állóvízvalóságot) teljes istentagadásba torkollik. Ahogyan ezt a folyamatot Bolberitz Pál teológus testvérünk sejtetni engedi; imponáló, s egyet lehet vele érteni.

De az már egy hívő protestáns keresztyén számára tényleg szíven ütő, hogy ezt a három lépést három történelmi dátummal illusztrálja: 1517–1717–1917, vagyis a reformáció éve – az első szabadkőműves páholy megnyílása Londonban – és a bolsevik forradalommal kezdetét veszi a lenini terror Szentpéterváron (Leningrád is volt).

Mit is mondjunk? Bizony, nem Luther tagadta meg a középkori egyházat, hanem a középkori egyház utasította el Luther szavát, hogy vissza a forrásokhoz! Ha valaki valakit valaha is Krisztushoz akart vezetni, az éppen Luther volt, az esetleg eltévedett egyház ellenére is! Luther-tól semmiféle vonal nem vezet a Krisztustagadó szabadkőművesekhez, és a Krisztust és istentagadó bolsevik forradalomhoz. Kár ezért a részért. (Szomorú érdekesség, hogy a volt NDK-ban valakik Lutherból akarták Hitlert és a fasizmust levezetni.)

Ennek ellenére mégis nagyon szívesen ajánljuk a könyv olvasását bárkinek, ezen az 1 oldalon pedig érdemes keresz-tüllépn.

(Thália és Teológia, Bolberitz Pál és Eperjes Károly történelemről, emberségről, hitről, Válasz Kiadó, 2003.)

Levéltári hivatalomnak megfelelni igyekeztem

Egy 1840. májusi jegyzőkönyv olvasásakor tette elém kedves kutatóm és egyházmegyei gyűjteményi felelős-ként előljárom, Koszorús Oszkár a következő esküszövegét:

„A Levél Tárnok Hitformája.

Én N. N. esküszök az egy élő Istenre, hogy a Nagy Tiszt. Esperesség által reám bízott Levéltár őrését magamra vállalván, ezen hivatalomnak, olyan lelki ösmeretesen akarok megfelelni, hogy a benne létező irományok Jegyző Könyvek s Ok Levelek egész tömegét hitem szerint épségben megtartván, azokat a N. T. Esperesség meghagyása nélkül senkinek... ki nem adom, azokból semmit el nem sikkasztok sem mások által el nem sikkasztatok, szóval ezen hivatalomnak tellyes tehetségem szerént megfelelni igyekezni fogok. Isten engem úgy segéljen.”

Sok hét telt el azóta. De ennek a fogalomnak tartalmát – késői utódként – kötelezőnek érzem, tükörnek, amelyben megnézhetem, megfelelek-e az elvárásoknak. A levéltáros 2002-ben végzett munkájáról hosszú betegségem miatt nem tudtam a presbitérium és képviselő-testületnek beszámolni. Kérem, ítélik meg ezt most azok, akik az alábbiakat olvassák, és azok is, akik – akár esetenként, akár rendszeresen – felkeresik levéltárunkat.

1995 óta rész munkaidőben dolgozom itt. Azóta igyekszem javítani azokat a feltevételeket, amelyekben a gyülekezet legnagyobb és pótolhatatlan értékeit őrizzük. Száraz, fűthető raktár áll rendelkezésünkre, ahol a megfelelő hőmérséklet biztosításával megállítottuk az iratok további nedvesedését, mállását. Több mint 70 folyóméter iratot helyeztünk el itt.

Az iratok a Lelkeszi Hivatalból 5 év eltelte után kerülnek át. A Nyugat-Békési Egyházmegye iratait is én őrzöm, de bármilyen értékes magániratot, folyóiratot, könyvet, irathagyatékot átveszünk. Kapunk könyveket a többi levéltártól is. Gyűjtünk fénymásolatokat az értékes dokumentumokról. Ebben igen sokat köszönhetek a kutatóknak – Koszorús Oszkár, Verasztó Antal, Kunos Miklós, Erosztyák Zoltán és mások –, akik ily módon gyarapítják levéltári anyagunkat. A kutatóktól az elkészített munka egy példányát elkérjük a levéltár számára. Minden átvett darabról négyféle nyilvántartást kell készíteni, ezután kerül a megfelelő helyre.

2002-ben az iratokról új *Fondjegyzéket* és új *Raktári jegyzéket* készítettünk. Elkészült a levéltárban őrzött könyvek *Katalógusa* is. Mindez természetesen számítógépen, Excel programmal. Szinte minden iratot *levéltári dobozokba* helyeztem, amelyek védenek fénytől, portól, nedvességtől. Már egy éve a könyvek 95%-át is így tárolom. A dobozokat az Evangélikus Országos Levéltártól kapjuk.

A levéltári szabályok szerint 2-3 évenként át kell vizsgálni a gyűjtemények tartalmát. Ezt 2002-ben a jegyzőkönyvek, nyomtatványok és számadási iratok körében végeztem.

Az egyházközség sok éven át nem tudott költeni nagy értékű anyagainak megfelelő tárolására, javítására, a kutatás számára hozzáférhetővé tételére és ismertetésére. A *nyilvános magánlevéltári* minősítés óta próbálom behozni ezt a hátrányt a *pályázati lehetőségek* felhasználásával. Sajnos az előző évben sem tudtam minden lehetséges kiírásra pályázni. Hat célkitűzést választottam, ezt mind támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, illetve a Nemzeti Kulturális Alapprogram. Összesen 1,5 millió Ft-ot nyertünk el így.

Ebből elkészülhetett az a kétkörös *elektromos riasztórendszer*, amelyben a raktár *füstjelzőt* is kapott. Nagyon kellett már. Ebben az épületben, amely a hivatali időn túl üres, megnyugtató érzést jelent számomra eza védetség.

Egy *anyakönyv restaurálására* is kaptunk pénzt. Ezzel hatra nőtt a restaurált anyakönyvek száma. Tudom, nagyon kevés ez. E munkát mindig az Országos Széchényi Könyvtár Soros Restaurációs Műhelyében végeztetjük.

Pályázati pénzből hat anyakönyvet – amelyeknek lapjai szétesőben vannak – már *mikrofilmmeztem*. A mikrofilmekről *papírmásolatot készítettem, beköttem* – ezeket használjuk kutatási célra. Ezzel a további rongálódástól óvjuk értékes kincseinket.

A pályázaton támogatták azt a törekvésemet is, hogy tovább folytathassuk az *anyakönyvi regiszterek készítését* is. Ennek a nagy munkának eredményeként a levéltár rendelkezik 1744–1834-ig mindenféle – keresztelési, esketési, halotti – regiszterrel. A 2002. évi támogatás segítségével 1895-ig minden évről lesz (régiről vagy új) regiszter. Igen nagy jelentőségű ez, megkönnyíti a kutató- és feldolgozó munkát, mert évente kb. 1000 keresztelést jegyez-

tek be. Egy információért nem kell ennyit végigolvasni, a régi írást kibetűzni, hiszen amióta számítógépet vásároltunk, azóta ebbe írjuk be az adatokat. Készítünk róluk egy *kinyomtatott, kötetett változatot* is, a kutatók számára.

Vásároltunk egy *lézerfénymásológót*, Így nem kell értékes iratainkat levéltárközi kölcsönzésre kölcsönadnunk, a fénymásolatot küldöm el. Iratritkaságokról, szét-eső iratainkról is elkészíthetem a másolatokat, amelyek jó szolgálatot tesznek a megőrzésben, kutatásban. A kutatók számára is készíthetünk másolatokat.

Nem írom le, mennyi munkával jár a pályázatok elkészítése, a szükséges 9-10-féle melléklet beszerzése. A lebonyolításban segítettek a hivatali munkatársak is. Külön szervezést igényel a megvalósítás. Tavaly Lázárné Skorka Katalin lelkész és Keveházi Márta kántor vitték anyakönyveinket mikrofilmre az Országos Levéltárba, s Jantos István felügyelő hozta vissza azokat. A restaurált anyagot az Evangélikus Levéltárban őrizték hónapokig, amíg Török Lajos gondnok hazahozta. Köszönöm a segítségüket. Természetesen a pénz elszámolása sem egyszerű feladat, hisz pénzügyi ismereteim csekélyek. A pályázatokat a kiíró nemcsak adminisztratív figyeli. Az elmúlt évben minisztériumi ellenőrzést is kaptam a 2001-es pályázatok megvalósítását, elszámolását illetően. Rendben volt minden.

2002 májusában – a minisztérium kiküldöttjeként – látogatást tett nálunk Dr. Szabadi István szakfelügyelő. Elégedett volt a levéltári munkával.

A folyó *kutatómunkáról* kell még írnom, hisz ez tölti ki időnk jelentős részét. Előrebocsátom: a levéltári kutatás mindenki számára ingyenes.

Mi a legnehezebb a kutatásban? Azt hiszem, a kézírásos szöveg elolvasása. Mindenkinek segítünk, én is, a kutatók is egymásnak, így eddig ezen az akadályon túljutott a türelmes ember.

A kutatásokról kétféle nyilvántartást vezetek – minden elővett iratot – jelzete szerint – fel kell jegyezni a kutatási lapra. Egy kutató alkalmanként átlag 10-12 dokumentumot használ. 2002-ben 18 kutató végzett kutatómunkát, 205 alkalommal.

Legkeresettebbek változatlanul az anyakönyvek voltak, de a jegyzőkönyveket is sokat forgatták, a kezdetektől 1950-ig. Az ezekhez tartozó iratmelléletek közül az iskolai és jogi iratokat használták még. Külön kiemelem az *Eljegyzések és móríngolások könyve* iránti nagy érdeklődést. Két kutató kezdte meg ennek az iratritkaságnak a feldolgozását.

Az elmúlt évben gyülekezetértörténeti, egyháztörténeti kutatást 6 személy vég-

Ez is történt

Rövid gyülekezeti krónika március idusától

Megemlékezés

Idén a Harangszó első száma (X. évfolyam 1. szám) március végén, a feltámasztás ünnepének jegyében jelent meg. Abban – a március közepi lapzárta miatt – még nem lehetett benne az, hogy 2003. március 16-án, vasárnap kedves és tartalmas 1848-as megemlékezés volt délután a gyülekezeti teremben. Tisztelegéssel emlékeztünk meg 1848. március 15-éről, az 1848/49-es szabadságharcról. Bennünket, evangélikusokat kötelez is erre egy szellemi tény: Petőfi és Kossuth szintén evangélikusok voltak.

Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő és helytörténész tartott tartalmas, szellemes, a szó legnemesebb értelmében szórakoztató előadást Kossuth és Orsháza kapcsolatáról, e sorok írója pedig igei alapra épített, de történelmi vonatkozású áhítatot. Arról is szó esett, hogy még nagyon sokan emlékezünk arra, amikor rendőrök tépték a kokárdát a kabátunkról a szocialista diktatúra idején (fiatal segédlelkész koromban). Egyházközségi megemlékezésünk meghitt, tartalmas és lelki értelemben építő volt, mentes az üres és buta politikai frázisoktól, valóban csak tiszteletadásként az egykori hősök emléke előtt és hálaadásaként a mindenható Istennek, aki egyedül a történelem Ura.

Újra országos találkozó

Megkezdődött a IV. Országos Evangélikus Találkozó előkészítése, s ebből az alkalomból – feleségemmel együtt – meghívást kaptunk Székesfehérvárra, március 25-ére, a negyedik találkozó színhelyére, egy szakmai eszmecserére. A székesfehérvári gyülekezet lelkésze, Bencze András esperes és a gyülekezeti munkatársak szívesen hallgatták a 3 évvel ezelőtti szervezési élményeinket. Minden alkalom és helyszín más, Orsházán annyiban könnyebb volt a szervezés, hogy nagy munkatársi csapat állt mellettünk, és egy kisebb méretű városban, ráadásul nem sportlétesítményben rendezhettük az egészet. Szívesen idéztük fel a nálunk történtek izgalmas pillanatait, helyzeteit. Különösen köszönettel gondolunk vissza mindenkire, akik segítettek a szervezésben, és azokra is, akik az ország legkülönbözőbb helyeiről eljöttek hozzánk. A IV. Országos Evangélikus Találkozón, 2003. június 27-én, pénteken adjuk majd át a vándorzászlót a házigazdáknak, áldáskívánással.

Oktatási intézményvezetők konferenciája Révfülöpon

E krónika összeállítója számára március 26-án kedves élmény volt az evangélikus egyház oktatási intézményeinek vezetőivel együtt lenni egy konferencián, ahol a reggeli áhítat után „Bibliai foglalkozás – okos, értelmes, bölcs” címmel előadást tarthatott a jeles közönségnek. Orsházi oktatási intézményeink vezetői is jelen voltak a háromnapos konferencián, amelyet egyrészt Dr. Szabóné Mátrai Mariann (Hittudományi Egyetem) és Mihályi Zoltánné (oktatási osztályvezető) szerveztek.

Sola Fide

Április 2-án, szerdán ülésezett a „Sola Fide” (Jankó Bálint és Czeglédi Géza Alapítvány), s a 2000 szeptemberében létrejött, tekintélyes összeggel rendelkező alapítvány kuratóriuma komoly célokat tűzött maga elé az egyházi iskola diákjainak érdekében.

Egyházmegyei közgyűlés

Április 5-én, szombaton délelőtt 9 órai kezdettel a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházmegye Közgyűlésére került sor. Nemcsak a gyülekezeteknek, hanem az egyházmegyének is van elnöksége, presbitériuma, közgyűlése, és törvényben szabályozott módon szükséges időnként gazdasági és lelki dolgokat vizsgáló és elemző üléseket, gyűléseket tartani. Az egyház megyei közgyűlést általában Orsházán tartjuk, a könnyebb megközelíthetőség miatt, hiszen egy pitvarosi vagy nagybánhelyesi testvérnek ide könnyebb eljutnia, mint a megye tőlünk messzebb eső helyiségeibe, akár (csak példa) Hódmezővásárhelyre. A megyei közgyűlés tárgyalta a gyülekezetek gazdasági helyzetéről, egyházfegyelemről, az egyházmegye gazdálkodásáról és lelki életéről. A közgyűlés délután 2 óra felé ért véget.

Tárgyalások kezdődtek Szarvason

D. Dr. Harmati Béla püspök vezetésével egyházi delegáció (Mihályi Zoltánné és Jancsó Kálmánné) érkezett Szarvasra 2003. április 9-én, ahol a helyi lelkész, Lázár Zsolt és az esperes (RJ) jelenlétében tárgyalásokat kezdtek Szarvas Város Önkormányzatával a szarvasi Vajda Péter Gimnázium esetleges egyházi fenntartásba történő átvételéről. Természetesen

mindezt megelőzőleg még számos kérdésnek tisztázódnia kell, így került sor aznap délután egy olyan fórumra a helyi önkormányzati épület nagytermében, ahol az érintett gimnázium pedagógusai és érdeklődő szülők vettek részt, hogy faggassák az evangélikus egyház kerületi, megyei és helyi vezetőit az iskola átvételével kapcsolatos szándékról. A tartalmas, élénk megbeszélés kultúrált körülmények között zajlott le. Ezen a segítőkész polgármester, Babák Mihály is részt vett, és az ügyet támogató módon szólalt fel. Természetesen nincs olyan jó ügy, aminek ne lennének ellenzői, de úgy tapasztaltuk, hogy az érintettek többsége minden óvatossága ellenére hajlandóságot mutat arra, hogy az iskola egyházi fenntartású legyen.

Az olvasó számára nem kell igazolni, hogy jelen korunkban a legbiztosabb etikai tartást, lelki építést az egyházi iskolák biztosítják, amelyek – éppen egyházi, azaz keresztyén szellemi és lelki koordinátarendszerük miatt – mentesek a pedagógiai oktatás általános kríziseitől, s etikai kérdésekben sem bizonytalankodók. Így a hivatalosan engedélyezett enyhe kábítószerezés ügyében is az egyházi iskolák ragaszkodnak a keresztyén értékekhez, és se falaikon belül, se azokon kívül diákjaiknak nem engedélyeznek még enyhe kábítószerezést sem. Sőt nagyon nyomatékosan küzdeni kell a nemzetgyilkolás e tragikus jelensége ellen, mert ez is holokausz.

Nagypénteki rádióközvetítés

Hálás szívvel gondolhatunk a nagypéntek délelőtti, 10 órakor kezdődött istentiszteletre, amikor a Kossuth Rádió helyszíni közvetítést adott templomunkból. Hálás szívvel köszönjük meg Istennek ezt a lehetőséget, és köszönettel tartozunk a gyülekezetnek is. Szép, nagy létszámú gyülekezet volt együtt, és a magánfelvételen is szépen hallani a szármaló éneket. Az izgalom okai közé az is odatarozott, hogy sajnos az előző évek tanúsága szerint a kétszázhat alig érte el egy-egy nagypénteki istentisztelet létszáma (húsvétkor vannak sokan), s az is aggodalomra adott okot, hogy nagypéntek Magyarországon nem munkaszüneti nap. Ennek ellenére nagyon szépen megtelt a templom, és igen sok kedves, szeretetből megfogalmazott visszajelzést kaptunk vissza, az ország legkülönbözőbb részeiből.

Ortenburgi vendégek Bajorországból

Április 22-én, kedden este 7 főből álló vendégcsapat érkezett hozzánk a németországi Ortenburgból, lelkészük, Wolfhart Koeppen vezetésével. Azzal a szándékkal jöttek közénk, hogy megismer-

kedjenek oktatási intézményeinkkel, az óvodai és az iskolai élettel. Közben sor került gyulai és szarvasi kirándulásokra is, valamint helybensok szakmai, testvéri és baráti együttlétre. Az ortenburgi gyülekezet hasonló szerkezetű, mint az orosházi, azaz iskolával, óvodával rendelkeznek ők is, ezért nagyon gyümölcsöző lehet a kapcsolat közöttünk – minden vonatkozásban. Például igen fontos tanáraink, diákjaink, fiataljaink számára, hogy a német nyelvet „élőben” is megtapasztalják. Ezért is örülünk, hogy idén májusban egyik fiatal némettanárunk, Szitó Tímea 1 hétig Ortenburgban tartózkodhatott, és hasonló utakat szervezhetünk majd németül tanuló diákjaink számára is.

Április 27-én, vasárnap, az istentisztelet és a közös ebéd után utaztak el kedves német, „bessergesagt” bajor vendégeink, azzal a szilárd és kölcsönös elhatározással, hogy e kapcsolatot a jövőben (a lehetőségek függvényében) szélesíteni kell.

Zombai örökségünk

Orosházán az evangélikus gyülekezet nem engedheti meg magának azt a sötét szellemi antiluxust, hogy ne emlékezzen meg a településalapító evangélikus ősökről. Ha másnak ez nem is öröm, s említésre sem érdemes történelmi tény, mi evangélikusok nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy ezt a települést hajdan (1744) nem gazdasági érdek, hanem hitből fakadó döntés hozta létre. Ez nem mítosz, hanem szilárd történelmi valóság. Így került sor – német vendégeink jelenlétében – április 24-én 18 órai kezdettel egy megemlékező és hálaadó istentiszteletre, amikor – egyedül Istené a dicsőség – a Győry-terem teljesen megtelt, s olyan sokan voltunk, hogy többek szerint még is jobb lett volna az istentiszteletet a templomba tartani. A nagy létszámú gyülekezet jelenlétében történt meg bajor vendégeink üdvözlése is, akik testvéri szeretettel köszöntötték az alapítókra hálaadással emlékezők gyülekezetet.

Emlékkövek avatása

Április 27-én, a délelőtti istentisztelet után a templom keleti kapujánál található kis emlékparkunkban újabb emlékkövek

avatására került sor: Harsány Sándor lelkészről és Kocsondi József tanítóról emlékezett meg Koszorús Oszkár helytörténész (elolvasható lapunk 6. oldalán, teljes terjedelemben). Ezen az alkalmon igei szolgálatot Nagy Ervin lelkész végzett.

Konfirmandusok kirándulása

30 konfirmandus és Nagy Ervinné lelkész, Keveházi Márta kántor, Györgyi Ildikó pedagógus, Hajdú Attila pedagógus, Makszin Attila segítő, Károlyfalvi Zsolt teológiai hallgató április 30-án, szerdán délután érkezett meg vonattal Révfülöpre, az Evangélikus Egyház Oktatási Központjának modern épületébe. Mint a csoport konfirmáló lelkésze, feleségemmel együtt vártuk a csapatot a tethelyen. A kétnapos program célja a hit erősítése és a konfirmációi istentiszteletre való felkészítés volt. A tanulás mellett sor került film megtekintésére, kirándulásra, s volt mód játékra is. A legnagyobb gondot a vonattal való utazás roppant körülményessége okozta. Ebben a kicsi országban 8 óra kerül, mire a vonattal utazók Révfülöpről Orosházára értek, képtelenség volt normális és időkímélő csatlakozást találni. A MÁV-nak csak gratulálni lehet az EU-konformitás jegyében. Mindenesetre a résztvevők jól érezték magukat Révfülöpön. (Beszámoló a 17. oldalon.)

Konfirmandusok vizsgája

A konfirmandusok vizsgájára 2003. május 16-án, pénteken 17 órai kezdettel került sor. Fiatal testvéreink május 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepelheték először velünk együtt az Úr Jézus Krisztus szent vacsoráját. A konfirmációi istentisztelet alkalmával köszöntöttük az 5, 10, 25 és 50 évvel ezelőtt konfirmált testvéreinket is, akik közül sokan eljöttek, és áldásban részesültek, illetve magukhoz vették az Úr Jézus testét és véréit.

Idén összesen 31 fiatal konfirmált, ebből 24 az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium diákja, heten pedig – akik saját bevallásuk szerint jól érezték magukat az egyházi iskolás csapatban – más iskolákból kerültek hozzánk.

Összeállította: RIBÁR JÁNOS

lekezet is megismerhesse itt, a Harangszó hasábjain. A nyomtatásban megjelent könyvről Koszorús Oszkár szokott ismerttetést írni. Emellett az előző évben összesen 12 írás jelent meg a kutatók tollából.

Jó a kapcsolatunk a helyi és hazai egyházi, kulturális intézményekkel. Levéltári kölcsönzésre kaptunk anyagot Gádorosról, Nagyszénásról, az ottani evangélikus egyházközségtől. A hazai gyülekezetek is mindig készséges segítők. A Justh Zsigmond Könyvtárból rendszeresen kaptok segítséget. A Szántó Kovács Múzeum fiatal néprajzosa is gyarapította gyűjteményünket. Utoljára hagytam, de nagyon fontosnak tartom, hogy hosszú távú kölcsönzésre a Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltártól egy mikrofilm-leolvasó készüléket kaptunk. Ez a helytörténeti kutatások mellett módot nyújt arra, hogy anyakönyveink mikrofilmmezési hiányosságait ellenőrizzem és pótolgassam.

Igyekszem tájékozódni az egyházi levéltárak körében. Évente részt veszek egy-egy konferencián, ami nemcsak tapasztalatcserét de ismeretszerzést is jelent számomra. Ezekben a rendezvényeken jelen vannak a minisztérium Levéltári Kollégiumának vezetői, a pályázati igazgatóság képviselői is. Közvetlenül értesülök a változásokról, elvárásokról is. Szóba kerülnek a lehetőségek. Igyekszem mindenre odafigyelni. Remélem, ebben az évben ismét sikerül eljutnom konferenciára.

Megköszönöm a gyülekezetnek, hogy tavaly is szánt 50 ezer Ft-ot régi jegyzőkönyvei és számadási iratai kötetésének javítására. Erre sehonnan nem tudtam pénzt szerezni, és a tábla nélküli kötetek szakadtak, szétestek. Az Inicialé Nyomda 14 könyvünk kötését javította, igényesen.

Mindent egybevetve, kicsi de rangos levéltárnak tartom az Orosházi Evangélikus Gyülekezeti Levéltárat. Szeretném, ha a Kedves Olvasó is így vélné. Köszönöm az adományát Dr. Kiss A. Sándornak, Héjjas Irénnek és Varga Jánosnének, akik újra és újra adakoznak értékeink megőrzésére.

Szeretem a kutatókat és szeretettel várom őket. Jó lenne, ha az evangélikus értelmiség egy kis csapata is megkeresné levéltárunkat, hogy eleget téve küldetésüknek, a gyülekezet történetének egy-egy kicsiny részét feldolgozzák. Ez a legtöbb, amit tehetnek, az orosházi ősök méltó utódaiként.

Ez volt a 2002. esztendő. Elöttem a levéltárnok esküje. Ezen hivatalomnak 2003-ban is teljes tehetségem szerint megfelelni igyekszem. Segítsen engem ebben az Isten...

SZÁRAZNÉ KÖRÖSY EDIT

Folytatás a 9. oldalról

zett. Egy kutatónak doktori disszertációjához nyújtottunk segítséget. Országos néprajzi konferenciára készült innen egy előadás. Egy egyetemi szakdolgozat és egy egyetemi szemináriumi dolgozat megírásához két hallgató kért részanyagot. Családfakutatást folytatott 18 kutató, s 20 esetben keresték meg levéltárunkat írásbeli felvilágosításért – ebből négyszer külföldről. Keresztszülőség vállalásához,

esküvőhöz, továbbtanuláshoz, öröklési ügyekhez, család kutatáshoz kértek leggyakrabban adatokat. De még mindig gyakori, hogy keresnek egy-egy hercegséget, egy mesés vagyont, főnemességet. Nem a pénz, hanem a legenda érdekli az embereket.

Évente megjelenik nyomtatásban Verasztó Antalnak egy helytörténeti könyve, amelynek anyaggyűjtéséhez levéltárunkat is megkeresi. De igen fontosnak tartom, hogy a kutatott anyagot a gyü-

Lélek

Melyik a három legszebb magyar szó? Egyik kedvelt folyóiratomban fel egyszer a körkérdést olvasóink: válasszák ki és rangsorolják a szerintük legszebb három magyar szót...

Azóta többször kérdeztem meg magamtól: nekem melyik a legkedvesebb, melyik az, amelyiknek tartalma és hangzása, dallama összhangban van, s magasrendű értéket fejez ki.

„Lélek.” Légiesen lebben és mélyen megérint. Most is, ugyanúgy, mint hajdan, gyermekkoromban.

Emlékszem, mennyire tetszett, amikor lélekszámról beszéltek. Ennyi vagy ennyi lélek, mondták, és ez sokkal szebben hangzott, mint a személy, lakos, ember... Manapság ridegen koppan a szó: fő!

Változtak az idők. A parancsuralom szürke évtizedei igyekeztek eltörölni minden régi értéket, kiölni a lelket az emberekből és a beszélt nyelvből egyaránt.

Amiről nem beszélünk, az nincs! Amit nem látunk, aminek valóságáról érzékszerveinkkel nem bizonyosodhatunk meg, az nem is létezik. Ez volt az irányított közvélekedés.

Mégis, anyagelvű demagógok mondatnak bármit! A világirodalom és minden művészet évezredek óta bizonyítja: az emberiség mélyen érző és gondolkodó többségéből soha nem lehetett kiölni az örökkévalóság utáni vágyódást, azt a reménységet, hogy lelkünk a halál után, romlandó testünket elhagyva, tovább él egy szebb, jobb világban.

A Kerepesi temetőben, Jókai síremlékén a felirat így kezdődik: „*Ami bennem lélek, veletek megy...*” Költőktől versek sokaságát olvashatjuk a lélekről.

Mi a lélek? Lényünk láthatatlan, felfoghatatlan lényege.

Bibliám első oldalán Mózes I. könyve első fejezete, a teremtéstörténet kezdete egyszerre tölt el áhítattal és gyönyörködéssel: „*A föld kietlen és pusztá volt és sötétség vala a mélység színén és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.*” Majd formálta az Úr Isten az embert a földnek porából és Lelkéből lehelt bele lelket. Így lett az ember élő lélekké.

Évezredek váltották egymást és közben az emberiség eltávolodott teremtő Urától. Isten azonban megkönyörült a világon. Egyszülött Fiát küldte el, hogy a földön járva tanítson, gyógyítson és ártatlan szenvedésével betöltse megváltó küldetését. Jézus, földi útjának végéhez közeledve biztatta tanítványait: „*Ama Vidasztaló, a Szent Lélek, akit az én nevemben*

Fájdalmunkat kiáltjuk

2003. május 2-án – evangélikus szertartás szerint – temettük el öcsémet, Szénási János Sándort, a Mezőgép Rt. (Linamar) 29 éves minőségbiztosítási mérnökét. Szeretnénk kifejezni köszönetünket Nagy Ervin lelkész úrnak szívhez szóló, nagyon szép temetési beszédéért. Azonban a lelkünk még a temetés után sem tudott megnyugodni, még most sem tudjuk az igazságot, hogy mi, ki vagy kik okozták halálát.

Mint ismeretes, János tavaly november 8-án tűnt el, rejtélyes körülmények között. Egyik kollégájának katonabúcsúztatójára indult, de előtte egy másik munkatársa névnévjára hívták el annak lakására, ahol mindössze másfél órát tartózkodott. Innen este fél 8-kor – elmondásuk szerint köszönés nélkül – elsőként indult el, bár arra senki sem emlékszik igazán, hogyan hagyták el maguktól. Azt mondták, nem volt részeg, mint ahogy azt a rendőrség beállítja, ám bizonyítani nem tudja – ezért sem vitték haza autóval. Nem is lehetett ittas, mivel mindig józan életet élt, mindenféle káros szenvedélytől mentes volt, én soha életemben nem láttam részegen. Másnap lett volna kisebbik fiunk keresztelője, ahol ő lett volna a keresztapa, éppen ezért is ígérte, hogy legkésőbb éjfélre otthon lesz. Mi rögtön tudtuk, hogy baj van, mivel nem érkezett haza, de a rendőrség nem vette komolyan.

Igaz, kollégái egész héten azzal piszkálták: hogy fog elmenni másnap a keresztelőre, ha elmegy az ő bulijukba. És tényleg nem tudott elmenni. Amiatt is ugratták, hogy felnőtként akarta felvenni a kereszttség szentségét, hogy így lehessen unokaöccsének keresztapja. Nagyon szerette a társaságot, ezért is tett eleget a munkatársai meghívásának, de bár ne tette volna.

Egyébként tavaly előtt nyáron Olaszországban nyaralt. Volt évfolyamtársaival járt a Vatikánban, látták a pápát mise közben. Minden nyáron elment nyaralni külföldre a legjobb barátaival, akik még az egyetemről kerültek ki. Most, pünkösdkor lesz az 5 éves egyetemi évfolyam-találkozójuk, ahova biztos nagy örömmel ment volna, de sajnos ezt már nélküle kell megtartaniuk.

Nagyon sok a nyitott kérdés, a gyanús jel, amit a rendőrség nem is akar kideríteni, de miért? Miért állította ki a rendőrség a halotti anyakönyvi kivonatot, és miért akarták eltemetni köztemetéssel? Miért volt ilyen sürgős? A boncolási jegyzőkönyvben nem szerepel, hogy víz lett volna a tüdejében, csak feltételezik, hogy vízbe fulladt. De nem ott és nem akkor, ahhoz túlságosan jó állapotban volt a megtalálásakor. Az igazolványa és a papírpénzek is olyan jó állapotúak voltak, mintha a saját pénztárcánkból vettük volna ki, és nem olyan, mint ami 4 és fél hónapot vízben állt. Ha a bal oldalán feküdt, miért a tarkóján hiányzott a haja?

Miért nem szólal meg már a lelkiismerete annak, aki tudja, hogy mi történt? Hol tartották addig, amíg nem került bele ebbe a csatornába? Hogy történhetett ez meg? Egy rendkívül értékes embert veszítettünk el, aki a családját nagyon szerette, mindig jókedvű volt, mindenkinek önzetlenül segített, teli volt tervekkel, de már semmit sem valósíthat meg. Rendkívül jó számíttógépes szakember volt. Kik a felelősök? A bűnösnek felelnie kell tetteért.

Isten segítségével próbáljuk hordozni a terhet, egyszerre keressük a megbékélést és az igazságot. Halálával a testét elvesztettük, és ez mérhetetlen fájdalom számunkra, de emléke a szívünkben tovább él, s hisszük, hogy az Úr Jézus magához fogadta kegyelemből, ezt Isten igéjéből is halljuk, és ez nagyon fontos számunkra. De az igazsághoz ragaszkodunk, és mindent meg fogunk tenni, hogy kiderítsük ezt. De azt is megértettük az egyház tanításaiból, Isten igéjéből, hogy előbb vagy utóbb mindenkinek számot kell adnia Isten színe előtt a tetteiért. Ott majd, a végső átvilágításon úgyis minden kiderül.

Köszönjük az olvasók figyelmét, s aki csak tud, imádkozzon érettünk. Azért is, hogy kiderüljön a való igazság, s azért is, hogy megbékélhessünk fájdalmunkban.

A család nevében az áldozat testvére:
TURÁKNÉ SZÉNÁSI IBOLYA

küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket...” Az ígéret beteljesült, amikor pünkösd napján mindnyájan egy akarattal együtt voltak... és megteltek Szent Lélekkel...

Isten az ő Szent Lelkét ma is, újra és újra elküldi hozzánk. A Szent Lélek ma is munkálkodik. Tanít és vezet, mutatja a helyes utat, csak mi igen gyakran nem vesszük észre, nem értjük.

Igyekezzünk, ne szűnjünk meg ráfigyelni, imádságban, hittel kérni, csendben várni, engedelmesen követni!

„*Mert akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai.*” [Róm 8,14]

FÜRST ENIKŐ

A Déli Egyházkerület az ezredfordulón

Sólyom Jenő könyvéről

Szépen sorjázó egyházi kiadványaink között legutóbb egy tetszetős külsejű, reprezentatív kötet látott napvilágot. A Sólyom Jenő kerületi felügyelő által megálmodott, nagy műgonddal szerkesztett munkában a Magyarországi Déli Evangélikus Egyházkerület egyházmegyéinek áttekintését kapjuk.

A szerkesztőről tudnunk kell, hogy a fizikai tudományok doktora, akadémikus, édesapja a soproni, majd a budapesti teológia egyháztörténeti professzor volt. Tehát az ifjú Sólyom Jenő egyetemi tanári munkája mellett – nem minden családi előzmény nélkül – mert vállalkozni erre a komoly felkészültséget és rengeteg időt is kívánó hatalmas feladatra. Azonban itt is el kell mondanunk szomorúságunkat, hogy az egyházi szolgálatát is szívvel-lélekkel végző Sólyom Jenő e kötet bemutatásának napján lemondott egyházkerületi felügyelői tisztségéről.

Az adatokban gazdag könyvben a Bács-Kiskun, Kelet-Békési, Nyugat-Békési, Pesti, Tolna-Baranyai egyházmegyék bemutatását olvashatjuk. Mindegyiknél található egy rövid egyházmegyétörténet, összefoglaló a jelenről, a jövő terveiről, a 2000. évi általános tisztújításon elhangzott esperesi és felügyelői beköszöntők, a tisztségviselők névsora. Az egyházkerület létrejöttéről és átalakulásairól maga a szerkesztő, püspökeiről, felügyelőiről, a kerület helyzetéről. Dr. Harmati Béla püspök szól, az ide tartozó 64 anyaegyházról leginkább a lelkészek, esetleg a felügyelők írnak.

A kötet közli a gyülekezetek 2000/2001-es népmozgalmi és gazdasági adatait. Természetesen bennünket elsősorban a Nyugat-Békési egyházmegye érdekel, hiszen ide sorolják Orosházát is, valamint a hozzánk tartozó csanádapácai, kardoskúti, Rákóczi-telepi és szentetornyai leányegyházakat.

Fenntartásaink ellenére is el kell gondolkodnunk az e kötetben is közzétett, számunkra keserűséget okozó népszámlálási adatokon. Míg 1949-ben Orosházán 16 983 fő vallotta magát evangélikusnak, addig 2001-ben már csak 6652 evangélikust regisztráltak, bár a vallási hovatartozást firtató kérdésre nem volt kötelező az amúgy is anonim válaszadás. A temetések számából nagyobb lélekszámra következtethetünk, hiszen 2000-ben 202 főt, 2001-ben 146 főt temettek el evangélikus szertatás szerint, ami körülbelül 10 ezer lelkes evangélikusságra utal. Ugyanakkor

2001-ben a keresztelesek száma 86, a konfirmáltaké 52, a házasságkötéseké 12. Elsősorban iskolánkban köszönhető, hogy a hittanórák száma 5550 volt. Szintén a népszámlálás adatai szerint Orosházán 30% feletti a semmilyen felekezethez sem tartozók aránya, ez országosan is a legrosszabbak között van.

Orosházi szemmel nézve is érdekes olvasgatni a kötetet, szemelgetni a nevek között. A személy- és a helynévmutató teszi a kiadványt még használhatóbbá. Ahogy mondják, a könyv lelke a jó mutató. Ezek alapján is nagyszerűen tájékozódhatunk. Megtudhatjuk, hogy a szentesiek az 1790-es évek elején mint filia csatlakoztak az orosháziakhoz, és Szimonidesz János esperes tartotta náluk az első istentiszteletet. Lányi Sámuel orosházi segédlelkész is Szentesen lett parókus (1836–1841-ig), majd Balassa János orosházi professzort választották lelképásztornak, aki 1877-es nyugdíjazásáig hitességgel szolgált. Érdekelhet bennünket az is, hogy a szentesi templomban az orosházi születésű Kong Antal szobrász készítette az első világháborúban elesett hősök emléktábláját.

Eddig nem tudtuk, hogy a hódmezővásárhelyi gyülekezetbe 1796-ban az orosházi Kontsek Mártont hívták meg, aki a lelkési feladatok végzése mellett tanító is volt. A pusztaföldváriak számára egyháztörténeti jelentőségű, hogy a mi frissen megválasztott lelkészünk, Győry Vilmos prédikált náluk először.

Olvasgatás közben újabb meglepetések is érnek bennünket. A Tolna-Baranyai egyházmegyéhez tartozó kismányoki egyházközség történetének ismertetésekor feltűnt Vörös Zsigmond lelkész neve, aki 1742–1749-ig szolgált a gyülekezetben. Ez azért érdekes, mert az orosházi halotti anyakönyvből tudjuk, hogy Vörös Zsigmond itt halt meg 1779. április 5-én, 62 éves korában, s Horváth András első lelkészünknek segédkezhetett. A szerkesztő a zombai résznél Dénes Sándor tanítót, az orosházi honalapítók későbbi tekintélyes vezetőjét lelkészként említi. Ismereteink szerint Dénes Sándor Zombán istentiszteleteket is tartott, de nem volt lelkési végzettsége.

Az egész kötet rendkívül sok értékes információt tartalmaz, az egyházunk története iránt érdeklődők számára kincsbánya. Az illusztris névsorokat tanulmányozva mi is feltehetjük a kérdést, kiket adott Orosháza az evangélikus egyház-

nak? Csak a déli egyházkerületben Bolla Árpád, Brebovszky Gyula, Csepregi Béla, Kálmán Lajos, Kalmár Pál, Pusztay József, Rédey Károly, Székács József és Tátaray Károly lelkészek neve bukkan elénk. Egykori szolgálattevőink közül Győry Vilmos Budapestre, Okályi Adolf Pozsonyba, Hajts Bálint Gyomára, majd Késmárcra került. Több tucatnyi jeles segédlelkészünk is volt, itt csak Mokry Sámuel, a híres gabonanemesítőt, Mendöl Lajost, a jeles földrajztudóst, Mendöl Tibor apját, a pszichoterapeuta Bodrog Miklóst és a Teológus Otthon volt igazgatóját Zászkaliczky Pált említjük. Aki valaha csak egy kis füzetkét is szerkesztett, az tudja értékelni, milyen emberfeletti munkát végzett Sólyom Jenő, amikor kitartó szorgalommal létrehozta ezt a kötetet. Legalább hatvan munkatársat kellett folyamatosan tanácsokkal ellátni, állandóan ösztönözni, az elmaradókat alkotásra serkenteni. Aztán a hónapok alatt formálódó kéziratot az egységes arculat érdekében szükséges volt javítani, a hiányokat pótolni, majd még az elkészült munkát is ellenőrizni, korrigálni, a terjedelmesebbé vált anyagot itt-ott rövidebbre fogni, hogy végül realis kép alakuljon ki egyházkerületünkről. Bátran elmondhatjuk, a szerkesztő elérte kitűzött célját, büszkeséggel tekinthet a könyvre. Sólyom Jenő maradandót alkotott ezzel a művével, amely példa lehet a másik két egyházkerület számára is.

Fiatl teológusok és kutatók figyelmébe ajánlhatjuk a Trianonban elszakított országrészek evangélikus gyülekezeteinek feltérképezését. A kiadványt minden evangélikusnak, a kultúr- és helytörténet iránt érdeklődőnek szeretettel ajánlhatjuk, az egyház tagjai, az iskolák is felhasználhatják ajándékozással vagy jutalmazással. Bizonyára örömet szereznek vele a megajándékozottaknak és a hit mélyítéséhez, az élő hit növekedéséhez is hozzájárulhatnak vele.

A kötetet az azóta elhunyt Bencze Imre nagytiszteletű úr lektorálta, a térképeket Sebők László rajzolta, felelős kiadó Kendeh K. Péter, a szöveggondozás Szabó István munkáját dicséri.

(A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete az ezredfordulón 2000–2001, Szerkesztette: Sólyom Jenő, Budapest 2002, Luther Kiadó, 504 oldal, 2400 Ft)

Oktatásunk buktatói

Mottó: „Ne fosszuk meg a gyerekeket a tudás örömétől!”

Már előző könyvemben (az „Osz-tályfőnök úr, tisztelettel jelen-tem...” címűben) is írtam arról, hogy merre tart oktatásunk? Azzal kezdtem, hogy „Az idősebb korosztály – amelyhez én is tartozom – az általános és így az iskolai nevelés válságáról beszél.” Azután folytattam Péter Lászlónak „Szeged mindenesének” gondolatával: „Sajnos a mai korszellem nem kedvez a szellemi értékeknek, kivált, ha azok nemzetiek, netán népiek.” Most is kénytelen vagyok kitérni erre, főleg azért, mert számos iskola, óvoda bezárásáról, eladásáról hallunk nap mint nap. Hivatkozás: nincs pénz, kevés a gyerek. Az óvoda és iskola bezárásával, az épületek elherdálásával nem értek egyet, éppen úgy, mint az oktatásban jártas más tanítók, tanárok, óvónők sem. Ebben nem állásféltegről van szó, hiszen a tiltakozók táborához sok nyugdíjas pedagógus is csatlakozik. Egyikük nyílt levelét teszem most közzé, mely a Dél-Magyarország című napilapban jelent meg:

Mélységesen felháborít, ami most az oktatás körül folyik. Mint volt tanítónő, aki 37 évig tanítottam alsó tagozatban, nem bírom közömbösen végignézni, hogy generációkat tegyenek tönkre csak azért, hogy valami újat kreáljanak.

A gyermekek létszáma csökken. Így igaz. Ez nem azt jelenti, hogy zárjuk be az iskolákat! Szerintem, s minden lelkiismeretes pedagógus szerint [ez] azt jelenti, hogy végre elérkezett az idő, hogy ideális létszámmal működjenek az osztályok. Ha azt akarjuk elérni, hogy a gyermekek mindegyike teljesítse a tantervi követelményeket, 20-25-ös létszámokat kell alsó tagozatban létrehozni. Egy ekkora társaságot naprakészen tud kézben tartani a nevelő. Tudja, ki értette meg az anyagot, ki nem! Van idő beszélgetni a gyerekeket, nem csak írásbeli számonkérésre futja az időből. Ha az iskolákban ezzel az ideális létszámmal tanítanának, nem kellene törvénybe iktatni a buktatás tilalmát.

Ha a gyermek nem „retardált”, nem értelmi fogyatékos, megtanulja a tananyagot. Ezen az úton akkor a tudást erősítjük, s nem a tudatlanságot konzerváljuk. Hogy lehet egy jogállamban megtiltani a buktatást? Ha jól emlékszem, a hetvenes évek közepén (végén?), amikor negyvenes létszámokkal tanítottunk, körülbelül a következő leiratot kaptuk: Aki nem tudja a gyerekeket úgy megtanítani, hogy a következő osztályba átmenjenek (vagy-

is megbuktatja), az nem pedagógusnak való. Nem sok kolléga mert buktatni. Meg is lett az eredménye! Most ezek és gyermekeik nézik a Big Brothert és a Való Világot.

Nem vagyok én sem a buktatás híve. Egy kezemem meg tudom számolni, hány gyermeket buktattam a 37 év alatt. Azt azonban tapasztalatból tudom, ha az első osztályból megfelelő tudás nélkül engedjük másodikba a „nebulót”, soha az életben nem tud felzárkózni. Számára az iskola gyötrelmévé válik. Ezt akarjuk? Ugye, nem? A kőműves sem tud megfelelő alap nélkül cifra palotát építeni. Összedőlne! A tudás is az alapokra épül!

Házi feladat! A tanító nem úri passzióból ad házi feladatot. A tanóra végén megtörténik az „elsődleges bevévés”, a házi feladat a „másodlagos bevévés” szolgálja. Másnap, a házi feladat ellenőrzésekor a tanító [ebből] visszajelzést kap, hogy a tanuló tényleg megértette-e az anyagot. Én a sok házi feladat ellen vagyok. A szóbeli és írásbeli feladat bele kell hogy férjen 60 percbe. (A közepes képességűeket kell mindig alapul venni.) A házi feladat nevelési szempontból is szükséges. Kialakítjuk a gyermekben, hogy nem csak jogai vannak, hanem kötelességei is.

A pedagógus munkája nehezen mérhető. Sokszor csak 20-30 év múlva. Ne tegyük tönkre a jövő nemzedéket! Sokkal több hasznot hoz az országnak, ha most nem gyermekeinken takarékoskodunk, s nem a kultúrán. Most végre normális körülmények közt folyhatna a tanítás! Erre mit tesz az önkormányzat? Bezárat iskolákat, óvodákat. A most tanító nevelők és gyermekek nevében is kérem a képviselőket, illetve a városok vezetőit: ne zárjanak be óvodákat, iskolákat! Kérem, ne fosszák meg a gyerekeket a tudás örömétől!

Dégi Lászlóné
nyugdíjas tanárnő

E levéllel egyetértve felteszem a kérdést: mi ösztönözze a gyermeket a tanulásra, ha azzal megy az iskolába, hogy „minek törjem magam, hiszen úgy sem buktathatnak meg”? Igaz, az új javaslat szerint is meg lehet őt buktatni, „ha a szülő beleegyezik”. Az ilyen gyerekek azután a felső tagozaton érthetően nem tudnak a tanítással együtt haladni, lemaradnak. Netán még az analfabéták száma is nőhet.

Valamikor az iskolákban (legalább is a középiskolákban) volt egy úgynevezett „Közös értesítő”, amelyben év végén mindenkinek – tantárgyanként – benne volt az osztályzata. Így nem lehetett „sumakolni”, hogy az én fiam, az én lányom milyen tanuló. A kitűnő tanulók neve vastag betűvel volt szedve. Micsoda

öröm, dicsőség volt, ha a nevünket a nyomda így szedte ki!

Azt hiszem, a tanulók előmenetelének nyilvánossá tétele ellen – „személyiségi jog megsértése” címén – tiltakozók nem is a jó tanulókközöl kerülnek ki.

Sajnos egyre-másra hallani, hogy a harmadik, negyedik osztályos gyerekek-nél is előfordul az olvasási nehézség és a szöveg meg nem értése. Abban a bizonyos „nagy fülű világban” még az osztatlan osztályú tanyai iskola első osztályos gyermekei is tudtak év végére – akár hangosan – olvasni, s meg is értették amit olvastak. Ezt mind saját, mind Kenéz és Urszuly barátaim tapasztalataiból tudom. Mindhárman tanítottunk tanyai, osztatlan osztályú iskolában. Igaz, volt ösztönző: az osztályozás.

Fennhangon mondom: Ne zárják be az iskolát, óvodát. A fenntartásra ne sajnálják a pénzt, hiszen a régi mondás, valahogy így hangzik: „Egy országot a kíművelt emberfők tesznek naggyá”.

Megismétlem Urszuly Jánosnak, a kiváló pedagógus címmel kitüntetett gazdasági szaktanítónak a mondását: „Amilyen a ma iskolája, olyan lesz a jövő!” Végezetül, ne adjuk el egy tál lencséért a jövőnket!

(Részlet az „Érettségi után” című könyvből.)

Dr. KISS A. SÁNDOR

KALKUTTAI TERÉZ ANYA

A élet himnusza

Az Élet egyetlen esély – vedd komolyan!
Az Élet szépség – csodáld meg!
Az Élet boldogság – ízleld meg!
Az Élet álm – tedd valósággá!
Az Élet kihívás – fogadd el!
Az Élet kötelesség – teljesítsd!
Az Élet játék – játszd!
Az Élet érték – vigyázz rá!
Az Élet vagyon – használd fel!
Az Élet szeretet – add át magad!
Az Élet titok – fejsd meg!
Az Élet ígéret – teljesítsd!
Az Élet szomorúság – győzd le!
Az Élet dal – énekelj!
Az Élet kaland – vállald!
Az Élet jutalom – érdemeld ki!
Az Élet élet – éld!

Városi Bibliaismereti Verseny

2003. január 12-én és 19-én bibliai alkok „szállták meg” iskolánk folyosóit és dísztermét. Izgatott tanítványok és római katonák gyülekeztek, hiszen az évek során hagyománnyá vált Városi Bibliaismereti Versenyt rendeztük meg ekkor, három korcsoportban.

A feldolgozandó és megtanulandó anyag nem volt könnyű. Az Apostolok Cselekedeteinek kijelölt részeiből készültek a mai tanítványok. Legnépesebb a 3–5. osztályos korcsoport volt, melyben 12 csapat jelentkezett, bár az influenza győztes támadása miatt csak 11 tudott „rajthoz állni”. Igazi városi verseny volt ez, hiszen a Táncsics Mihály Gimnázium három csapata és a Vörösmarty Általános Iskola képviselői is eljöttek közénk. A pálmát iskolánk tanulói vitték el: első helyezett az 5. a, második a 3. a, harmadik a 4. b osztály képviselői lettek. Különdíjat kapott a Táncsics Mihály Gimnázium egyik csapata.

A második fordulóban a legkisebbek (1–2. osztályosok) és a legnagyobbak (6–8. osztályosok) versenyeztek, párhuzamosan. E korosztályokban sajnos nem érkeztek külsős csapatok, ezért házi jelleget öltött a verseny. A kicsik között első a 2. b, második az 1. a, harmadik a 2. a csapata, a nagyobbak között pedig a 8/6-os osztály

végzett az első helyen, majd a 6. b, és harmadik a 7. osztály.

A hagyományokhoz híven a zsűriben újra régi kedves ismerősöket üdvözölhetünk. Az elnöki teendőket Lászlóné Házi Magdolna evangélikus lelkész látta el, segítői pedig az ökumené jegyében a katolikus és református egyház képviselői: Formann Istvánné Emike néni és Soós Gabriella református hitoktató, illetve Kovács Árpád református lelkész voltak.

Megállapították, hogy embert próbáló, nehéz feladatokkal kellett megküzdeniük a versenyzőknek, és bizony becsülettel helyt álltak. Mind az elméleti feladatokat, mind az Apostolok Cselekedetei egyes részeit feldolgozó jeleneteket, gyakorlati feladatokat legjobb tudásuk szerint, magas színvonalon oldották meg.

A korcsoportonkénti győztesek számára az izgalmak még nem értek véget, hiszen március 29-én, az egyházmegyei versenyen is képviselniük kellett gyülekezetünket.

Köszönet minden résztvevőnek és felkészítőnek az igazán felemelő, élményserű két délutánért!

„Aki azonban segítségül hívja az Úr nevet, üdvözülni.” [ApCsel 2,21]

GYÖRGYI ILDIKÓ hittan mk. vezető

Egyházmegyei Bibliaismereti Verseny

Nyugat-Békési Egyházmegye

Időpont: 2003. március 29.

Helyszín: Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium

Résztvevők: 9 csoport 3 korcsoportban (Szarvasi Ó- és Újtemplom, Orosháza)

Téma: Az Apostolok Cselekedetei

Megnyitó: Ribár János esperes úr

Zsűrielnök: Baranka György gerendási evangélikus lelkész

Zsűritagok: Lázár Zsolt (Szarvas Ótemplomi lelkész)

Melis Orsolya (Szarvas Újtemplomi lelkész munkatárs)

Nagy Ervin orosházi segédlelkész

Győztes csapatok:

I. korcsoport: Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium

Felkészítő: Dérné Csepregi Klára

II. korcsoport: Szarvas Ótemplom, Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola

Felkészítő: Lázár Zsolt lelkész

III. korcsoport: Szarvas Ótemplom, Vajda Péter Gimnázium

Felkészítő: Lázár Zsolt lelkész és Janurikné Csonka Erika

A versenyt szervezte és a feladatokat összeállította Györgyi Ildikó hitoktató, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium nevelője, az iskolai hittan munkaközösség bevonásával.

Folytatásként: országos verseny, ahol az I. korcsoportban az orosháziak 2. helyezését érték el. A II. korcsoportban a szarvasiak 3. helyen végeztek.

„Ne szóljon Igéd hiába...”

Élményekben gazdag versenyen vehettünk részt 2003. április 16-án, a Gyulán megrendezett Országos Bibliai Történetmondó Versenyen, melyet rendkívül körültekintően szerveztek meg a gyulai Magvető Református Általános Iskola lelkészei, pedagógusai. Ránk, „vendégekre” külön is ügyeltek. (Ugyanis mi nyolcan voltunk a 17 református iskola mellett az egyetlen evangélikus csapat. Rajtunk kívül 101 tanuló szerepelt.) Mikrobusszal kijöttek elénk a vasútállomásra, hogy időben érkezzünk a megnyitóra.

Istentisztelettel és egy igen komoly műsorral nyitották meg ezt a számunkra izgalmas és egyben megható alkalmat a református templomban. 8 évfolyam tanulói mondtak el a két-két kötelező bibliai szöveget. Nem panaszkodom, de elég hosszú és nehéz részeket kellett megtanulnunk. Hála Istennek, felkészítőink segítségével mindannyian szépen megtanultuk a kijelölt igeszakaszokat. A verseny folyamán meghallgattuk egymást. Úgy éreztük, hogy nehéz dolga lehetett a zsűrinek, hiszen szinte mindenki pontosan tudta a szöveget.

A meghallgatás után – a zsűri döntéséig – sétálhattunk Gyula szép utcáin, a Körös-parton. Az időjárás azonban nem volt hozzánk kegyes: beborult az ég, elkezdett esni az eső.

Elérkezett az eredményhirdetés ideje. A záró áhítat után minden évfolyam első öt helyezettjét díjazták, és különdíjakat is átadtak. Izgatottan, szorongva hallgattuk a gyerekek és iskolák nevét. Meglepetésünkre mi egy 3. helyezéssel (Quintz Boglárka 1. o.) és az én különdíjammal köszönhettünk el református testvéreinktől. Fáradtan, de boldogan készülődöttünk a hazautra.

S most visszatérek vendéglátóinkra! Úti csomagot készítettek számunkra, pedig finom, bőséges ebédet kaptunk. És az időjárás! Olyan zuhé, mennydörgés, villámlás keletkezett, hogy kétségbeesetten tanakodtunk: hogyan jutunk ki az állomásra. De a mi jó sofőr bácsink jött és az állomás kapujáig szállított bennünket.

A vonaton vidáman beszélgettünk. A kicsik különösen felszabadultak voltak. Egy ideig – hol Ildikó, hol Jutka néniék – hajtogatták: „Legközelebb újra jövünk! Akkor mi is hozunk majd el díjat!”

Köszönjük, hogy eljuthattunk erre az Istentől megáldott alkalomra, nevelőink felkészítő munkáját, valamint a Gyulai Református Egyházközség és az iskola vendégszeretétét.

CSIZMADIA ANNA 6. b

TALENTUMOK

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanulmányi versenyének eredményei

I skolánk – mint minden egyházi iskola – természetes törekvése a nevelés mellett az oktatási színvonal emelése, az eredményesség fokozása. Ezért fontosnak tartjuk a tehetséges tanulók optimális fejlesztését. Pedagógusaink mindig önzetlenül – időt és fáradságot nem kímélve – készítik fel őket a különböző versenyekre.

Az iskolai ismeretszerzés területéről kiválasztottunk néhány olyan részterületet, melyet kiemelten, az iskola egyéni arculatát ezek segítségével is alakítva, formálva kezelünk.

Hangsúlyozottan foglalkozunk az anyanyelvi neveléssel. Fontosnak tartjuk a szép magyar beszéd minél tökéletesebb használatát, alkalmazását, egészen a művészi előadásig. Elengedhetetlen, hogy tanulóink helyesen, igényesen írjanak.

Városi-területi versenyek

Kossuth Szónokverseny:

1. hely: Csizmadia Kristóf 7/6
3. hely: Vetró Emese 8/6

Kossuth Vetélkedő:

2. hely: 8/6 csapata

Petőfi Szavalóverseny:

2. hely: Göböl Erik 5. b
3. hely: Vincze Délia 3. a

Kazinczy Szépkiejtési Verseny:

3. hely: Sajtos Krisztina 8/6

Helyesírási verseny:

1. hely: Rajki Dóra 8/6
2. hely: Szöllősi Sándor 6. b
3. hely: Szemenyei Csilla 3. a

József Attila Szavalóverseny:

1. hely: Csizmadia Kristóf 7/6

Megyei versenyek

Helyesírási verseny:

6. hely: Rajki Dóra 8/6

Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny:

IV. kategóriában a 11–12. osztályosok között Laszli Beáta 11/4 tanulóink megyei 3. helyezett lett.

Országos versenyek

Irodalmi pályázat:

1. hely: Kenéz Anikó 11/6

Egyetemi szónokverseny:

Zsúri különdíj: Arany Mihály 11/6

Himnuszmondó verseny:

2. hely: Csizmadia Kristóf 7/6
3. hely: Lőrincz Leila 10/6
3. hely: Laszli Beáta 11/4

Középiskolai szónokverseny:

1. hely: Arany Mihály 11/6

„Az Úr érkezése” Szavalóverseny:

Zsúri különdíja: Laszli Beáta 11/4

Magasabb órászámiban tanítjuk a német és angol nyelvet. Több gimnazistánk tett már le „C” típusú középfokú nyelvvizsgát, néhányan felsőfokúra készülnek, emellett versenyeken is jól szerepelnek.

Városi-területi versenyek

Német írásbeli verseny:

2. hely: Szöllősi István Sándor 6. b
4. hely: Tóth Melinda 5. b

Megyei versenyek

Német nyelvű szóbeli verseny:

2. hely: Szöllősi István Sándor 6. b
3. hely: Csizmadia Anna 6. b
4. hely: Sajtos Krisztina 8/6
5. hely: Sipos Renáta 8/6

Vers- és prózamondó verseny:

3. hely: Arany Brigitta 8/6
3. hely: Vízvári Anita 9/6
3. hely: Csizmadia Ibolya 11/6

Angol szóbeli verseny:

1. hely: Lőrincz Leila 10/6
6. hely: Ramuska Péter 10/6

Az egyházi iskolák hagyományai között jelentős helyet kap a művészeti, esztétikai nevelés, mely nem csak a tanítási órákra korlátozódik. Fontos célkitűzésünk a gyerekek fejlesztő foglalkoztatása is.

Városi-területi versenyek

Rajzpályázat:

3. hely: Mengyán Mónika 8/6

Megyei versenyek

Rajzpályázat:

Szerzői k.díj: Szegedi Magdolna 2. b

Országos versenyek

Rajzpályázat:

2. hely: Bugyi Csilla 11/6

Képzőművészeti pályázat:

1. hely: Halmos László 9/6
2. hely: Major Hajnalka 8/6
3. hely: Zámbo Krisztina 6. b

Az informatika oktatásunk fontos területe. Ennek érdekében gimnáziumi osztályainkban magasabb órászámiban foglalkozunk e tantárggyal. A Békés Megyei Humán Fejlesztési és Információs Központ által szervezett Megyei Számítástechnikai Verseny 5. kategóriájában, a „Levelező információkereső” versenyen a 7–8. osztályos korcsoportban 2. helyezést ért el Baranyai Antal 7/6 osztályos tanuló, az 5–6. osztályos korcsoportban pedig 3. helyezést ért el Novák Csenge 6. b osztályos tanuló.

Mint minden iskolában, nálunk is különös hangsúlyt kap a testi nevelés. Pedagógusaink rendszeresen szervezett testmozgást biztosítanak tanulóinknak, segítik a tehetségek kibontakozását.

Városi-területi versenyek

Birkózás:

1. hely: Pusztai Tibor 2. b

Súlylökés:

1. hely: Budavári Tibor 8. o.

Kislabda-dobás:

1. hely: Szabó Anett 8/6

Megyei versenyek

Különböző úszásnemek, búvárúszás:

Nemes A. 1., 2., két 4. és egy 5. hely

Sakkverseny:

2. hely: Béres Bence

Országos versenyek

Birkózásban országos diákolimpiai bajnok: Budavári Tibor 8. o.

A természettudományos tantárgyak is igen komoly hangsúlyt kapnak oktatási munkánkban, hiszen a matematika, fizika, kémia, földrajz, biológia a legfontosabb alaptantárgyak közé tartoznak; ezek érettségi tantárgyak. Több gimnazistánk leendő felvételijéhez feltétlenül szükségesek. Ezen a téren is komoly, szép eredményekkel büszkélkedhetünk. Meg kell jegyezni, hogy e tantárgyak versenyei még nem fejeződtek be.

Városi-területi versenyek

Biológia verseny:

3. hely: Kacsafa László 7/6

Kísérleti kis fizikusok:

1. hely: Iványi Dániel 7/6

Európa Unió Vetélkedő:

3. hely: 11/6 csapata
5. hely: 9/6 és 10/6 csapata

Természetismereti csapatverseny:

2. hely: 5–6. o.

„Békés Megye Természeti Képei”

pályázaton a megye 10 legjobbjába közé került: Németh Beáta 10/6 és Sárosi Ildikó 8/6.

Iskolánk bekapcsolódott a rendőrség által szervezett és támogatott bűnmegelőzési D.A.D.A. programba, s a közlekedési ismeretek mélyebb elméleti és gyakorlati elsajátításába is.

Városi-területi versenyek

Rajzok a közlekedésről:

1. hely: Ramuska Zoltán 5. a
3. hely: Halmos Krisztián 5. b

Közmondások a közlekedésről:

1. hely: Czékmán Mónika 9/6
3. hely: Udvardi László 9/4

Mesék a közlekedésről:

1. hely: Novák Csenge 6. b
3. hely: Burián Mercédész 5. b

Megyei versenyek

Közlekedési verseny:

6. hely: Baji Zoltán 11/6

Az órarendbe beépített hittanórákon tanult értékrend, szellemiség iskolánk egyik legfőbb meghatározója. A hittanóra nem csupán egy tantárgyi óra, hanem a többi tárgy szemléleti alapja.

Megyei versenyek

Bibliaismereti verseny:

1. hely: 2. b csapata
2. hely: 5. a csapata

Országos versenyek

Hittanverseny:

2. hely: 2. b csapata

Bibliai Történetmondó verseny

3. hely: Quintz Boglárka 1. o.
Különdíj: Csizmadia Anna 6. b

Összeállította: CSOMOR JÓZSEFNÉ

A segítőkész lelkész

A ház előtt kisfiú ágaskodik. Nem éri el a csengőt. Arra jön egy lelkész, jószágosan segít neki és megnyomja helyette.

– Köszönöm, pap bácsi, de most aztán szaladjunk!

Biológiai találós kérdés

– Miért olyan bűdös a pók?
– ???
– Mert 8 hónalja van!

Konfirmandus-tábor Révfülöpön

2003. április 30.–május 3.

Szeretem a táborokat. Igaz, a jól ismert szorongás ezúttal is meglátogatott már az indulás előtti napokban: harminc gyerek, két átszállás, metrózás Budapesten keresztül. Bizony, aggódtam, bár ez nem az első ilyen akció volt már.

Mindennek ellenére különös örömmel készülődtem. Hiszen a Balaton szezon előtti nyugalma, a hajnali aranyhíd a tavon, a kétértelmű hittanos és az új gyerekek ismeretségének ígérete nagyon vonzott. Most már megvallhatom, személyes és kicsit önző érdek is vezetett: körülbelül 12-13 éves koromban voltam utoljára táborban, Ribár Jánossal. S mert annak a néhány napnak az emléke még él bennem, hálás vagyok, hogy ez újra megadatott nekem. Bár kinőttem a hittanos korból, de változatlanul ő az, akit lelkésznek vallok.

Végül azért is örültem, mert végre nem kellett aggódnom sem az étkezésért, sem a szállásért, nem kellett hajnalban kelni, hogy mire a gyereksereg felébred, a tea kész, a friss kenyér és tej is asztalon legyen. Igaz, hangulatos, amikor az épület egyetlen kicsiny gáztűzhelye körül állva próbálunk mindent időre elkészíteni, de annál inkább ajándék volt a révfülöpi Evangélikus Oktatási Központban eltöltött néhány nap. Ajándék, hiszen így több figyelmet tudtunk fordítani a gyermekekre, egymásra, lelkiekre.

A segítők (Ribár Jánosné, Keveházi Márta, Györgyi Ildikó, Hajdu Attila, Károlyfalvi Zsolt, Makszin Attila és jómagam) között is igazi egyetértés alakult ki. A beszélgetések, a mély áhítatok, a felszabadultság megannyi élménye köt most össze bennünket. Jó úgy együtt lenni, hogy érezzük: árad az Isten áldása. Persze zökkenők azért voltak. Hogyne lettek volna? Hiszen amit ember csinál, az tökéletes és hibátlan nem lehet. De együtt lehattunk az Úr Jézus jelenlétében, és egy bölcs pásztor vezetése alatt igazi közösséget élhettünk át.

Remélem, hogy ezek a gyermekek is megérezték ezt. A hétfő reggeli cinkos mosoly az arcokon: már ezt sejteti? Valami történt. Ott, Révfülöpön. Adja Isten, hogy ne maradjon múlt idő, hanem folytonos történet legyen ez a most konfirmált fiatalok életében is.

NAGY ERVINNÉ

Egy jól sikerült konfirmandus-tábor

Április 30-án kora reggel mozgalmas ifjúsági csapat kapaszkodott fel a Mezőtúr felé induló vonatra, ám ennél sokkal távolabbi cél volt szívünkbe írva. Mi, a konfirmandus-tábor résztvevői Révfülöpre igyekeztünk, hogy lelkiekben feltöltődjünk, s egyúttal kihasználjuk a szépséges balatoni táj adta lehetőségeket.

Természetesen az elsődleges cél a lelki épülés volt, melyet a reggeli, esti áhítatok, a Káté tanulása, tanulmányozása, a kiscsoportos beszélgetések és a sok-sok vidám éneklés tett örökké emlékeztetővé. Mindezeket az ismereteket még inkább elmélyíthettük azokon a filmvetítéseken, melyekre esténként került sor.

Persze ilyenkor gyorsan repül az idő, de azért maradt egy kevés a túrázásra, játékra, napozásra, fürdőzésre is. Nagyon tetszett a Fülöp-hegyi kilátóhoz vezető túra és a kötenger is. Kikapcsolódásunkat teljessé tette az Evangélikus Oktatási Központ kényelme és bőséges, finom ellátása. Így aztán nem is lehet csodálni, hogy négy nap múlva nem örülünk a hazautazásnak.

Sok-sok szervezőmunka előzte meg ezt a felejthetetlen élményeket nyújtó tábor, amelyet (Ribár) János bácsi, Nagy Ervinné és még sokan mások szerveztek, illetve készítettek elő. Az evangélikus gyülekezetnek is köszönjük az anyagi támogatást! Reméljük, a lelki feltöltődésünk meglátszik majd rajtunk, mint ahogyan erre a következő ige is utal: „Még egy gyermek tetteiből is fel lehet ismerni, hogy tiszta és helyes-e, amit tesz! A halló fület és a látó szemet egyaránt az Úr alkotta.” [Péld 20,11]

Az evangélikus iskola 6. osztályos konfirmandusai

Tudnivalók pénzügyi kérdésekről

Továbbra is érvényes, hogy az egyházközség anyagi forrása három részből tevődik össze:

- 1.) Istentiszteleti offertóriumok.
- 2.) Egyházi járulékok.
- 3.) Adományok.

Az anyagiakról azért kell időnként szólnunk, mert egyrészt többen tanácsstalanok, mások kérdezik is, hogy mi és miért és hogyan történik, másrészt pedig az egyházi életnek is van anyagi velejárója. Vannak dologi és személyi kiadások, melyekhez fedezetre van szükség. Itt is hangsúlyozzuk, hogy a Lelkészi Hivatalban pontos könyvelés van, azaz a bevétel és a kiadás nyugták, illetve számlák ellenében történik, és a pénzügyi szabályosságát az egyházi törvények is előírják. Ezeket a törvényeket az Egyház Zsinata határozza meg. A következő sorokban az anyagiak szellemi-lelki vonatkozásairól szólunk pár szót:

Offertórium, azaz hálaáldozat

A hitélet felől nézve az istentiszteleti offertóriumra a mi (orosházi) evangélikus templomunkban akkor kerül sor, amikor a gyülekezet az istentisztelet végén kifélel meg a templomból. Van olyan gyülekezet, ahol közvetlenül az igehirdetés és a hirdetés után következik az offertórium, és még van külön persely a kijáratnál a templom céljaira. A hirdetés után hosszabb éneket énekel a gyülekezet, s szolgálati beosztás szerint presbiterek megfelelő technikai módon gyűjtik össze az offertóriumot, majd odaviszik az oltárhoz, vagy egy másik asztalra kerül az összegyűjtött pénz, és következik egy hálaadó imádság. Az offertórium evangélikus értelmezése „hálaáldozat”!

Isten számára természetesen nem kell megfizetni semmit, hiszen a bűneinkért Jézus Krisztus fizetett a golgotai kereszten (nem arannyal és nem ezüsttel) tulajdon drága életével és vérével. De ha átéreztem Krisztusáldozatának nagyságát, páratlanságát, akkor erre reagálni aka-

rok, valamilyen formában ki akarom fejezni hálámat, hozzá akarok járulni ahhoz, hogy ezt a szent ügyet – igehirdetést, lelkesítő szolgálatot – minél megfelelőbb, méltóbb körülmények között végezhesék azok, akiknek ez feladatuk. Ez az első tehát a hálaáldozat. Minden istentisztelet után 3 fő számolja meg az offertóriumot, és adminisztrációja van pénznek.

Egyházfenntartói járulék, vagyis egyházi járulék

Régies nevén egyházi adó. Minden esztendőben tudatosan vállalt hozzájárulás, a bevételeink lehetőségéhez képest. Vannak, akik havonta, mások negyed- vagy félévente fizetik be az egyházi járulékokat. Általában a havi vagy évi bevételek 1-2%-át szokás javasolnia járulékoszszegeként. 50 ezer Ft-os fizetés esetén ez az összeg 1% esetén évi 6000 forint, s a tehetősebbeket szeretettel kérjük, hogy akiknek több adatik, az többlet támogassa az anyaszentegyház életét.

Másrészt – mint ahogyan erről már többször is írtunk – egyházi törvényeink értelmében azok tekinthetők gyülekezeti tagoknak, akik évente rendszeresen eleget tesznek járulékfizetési kötelezettségüknek. Ezek a testvéreink ingyen és bérmentve jogosultak bármilyen egyházi szolgálatra. Éppen az előző Harangszó (X. évfolyam 1. szám) 17. oldalán írtuk le, hogy csak azok kérhetik ingyen az egyházi szolgáltatást, akik a törvények értelmében eleget tesznek kötelességüknek. Tehát az egyházi szolgálat a gyülekezeti tagok számára ingyenes. A gyülekezet vezetősége még nem hozott olyan döntést, amely szerint majd meg kell különböztetni a szolgálatot a szolgáltatástól. A szolgálat ingyenes és a gyülekezet tagjainak jár, a szolgáltatás azonban egy egészen más eset. Úgy tudjuk, az összes többi egyházban meghatározott összege van az ún. kázusoknak. Abban az esetben, amikor valaki csak alkalmi szolgáltatást kér, például az ünnepélyesség miatt, mert egy

templom hangulata más, mint egy modernnek tartható helyiségé, akkor ott árat kellene szabni, mert az alkalom csak szolgáltatás. Sőt, ha teológiai értelemben gondolkodunk el, akkor csak egyetlen mentességünk lehet a szolgáltatás végzésére, s az pedig az, hogy igehirdetési alkalomnak tekintjük a szolgáltatás alkalmát. Hátha valakit éppen ott és akkor érint meg az Isten igéje. Legalábbis van rá ígéret, hogy „az én igém nem tér vissza üresen”. Az alkalmankénti szolgáltatások esetében ez az isteni igei ígéret tartja bennünk a szolgálat lelkét. „Ilyen lesz az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” [Ézs 55,11]

A törvényben meghatározott módon gyülekezeti tagok esetében nyilvántartással rendelkezünk, ún. személyi kartonnal, ahol a legszükségesebb adatok állnak rendelkezésünkre, és ahol pénztárosunk a hozzájárulások összegét is feltünteti.

Adományok, alkalmanként

Adományok valóban jeles vagy szomorú alkalommal történnek. Egyrészt lehetséges egy meghirdetett cél (pl. elromlott a toronyóra), vagy valaki bizonyos ok miatt háláját így, vagy így is ki akarja fejezni. Természetesen ezt is regisztráljuk és köszönettel fogadjuk. Vannak, akik örömeinkben, vannak, akik bánatukban adományoznak egy teljesen önkéntes összeget. Van, aki gyógyulása feletti örömeiben ad adományt, van, aki szerettei emlékére.

Akinek szíve ajtaja nyitott, kérem, hogy ne vegye zokon sorainkat, hanem fogadja el, hogy azok miatt íródott le mindez, akik szeretnének tájékozottabbak lenni ezekben a kérdésekben, s akiknek kérdései valamilyen formában el is jutnak hozzánk.

RIBÁR JÁNOS

KÖNYVBEMUTATÓ

2003. június 28-án 10:15 órakor a Petőfi Művelődési Központban

Örömmel tudatjuk, hogy dr. Kiss A. Sándor presbiter testvérünknek újabb könyve jelenik meg „Érettségi után...” címmel. Ebben az 1943-ban végzett gazdászok 60 éves érettségi találkozója alkalmából számol be a szerző a 36 hajdani ifjú életútjáról, iskolájuk és a kor történéseiről, az 1943–2003 közötti évtizedekről. A könyv végén számos archív fénykép található. A kiadvány tulajdonképpen folytatása a múlt évben megjelent „Osztályfőnök úr, tisztelettel jelentem...” című könyvnek. A mostani bemutatón mindkét mű a helyszínen megvásárolható és dedikáltható. Az új könyvből két részlet található a Harangszó mostani, pünkösti számában.

Az Univerzum dicsősége és Teremtőjének dicsőítése

Földünk dicsősége abban nyilvánul meg, hogy benne van az isteni örök rendben, s pontosan futja a Napja körül kiszabott elliptikus pályáját. Hogy még forog a tengelye körül, és változik rajta nappal és éjszaka, vagyis naponként egész gömbfelületét megfürdeti a Nap életető sugárözönében. S nem olyan dermedt keringésben kóborol a Nap körül, mint Merkúr és Vénusz nevű bolygótestvérei, melyek már nem forognak tengelyük körül, hanem mindig csak egyik felüket fordítják a Nap felé, a másikon örök sötétség és dermesztő hideg van. A Föld dicsőségéhez tartozik, hogy bennsejében 6000 °C-os hőség uralkodik, hogy a földmeleg hófoka befelé haladva 28 méterenként 1 °C-szal emelkedik, s tengelye a pályasíkjához képest 23 foknyira megdőntött. Ezt a helyzetét tartva valóságos keringőt jár a Nap körüli keringésében, amiből következik az évszakok változása a Földön, hideg és meleg, nyár és tél, amint azt Isten elrendezte. *„Ennekutánna míg a föld léssen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka – meg nem szünnék”*. [1Móz 8,22]

Dicsőségének megnyilvánulása, hogy kb. 100 km magasságú levegőrétege van, ebben 12 km magasságig felhőkkel, melyek a vizet körforgásban tartják, és közreműködnek az ásvány, növény- és állatvilág kialakításában, fenntartásában. A Föld hatalmas mágnes és elektromos töltöttséggel is rendelkezik, s 1000 km magasságig terjedő sztrato- és ionoszférája van, csodálatos sugárzásokkal telítetten, hogy 384 000 km távolságban egy holdat tart magához kötötten, és hurcolja azt magával a Nap körüli pályáján. De mindezeket felül legnagyobb dicsősége és egyben nekünk, embereknek szégyenünk is a mi viselt dolgainkat illetően, hogy a Földön állt a gologtai kereszt.

A Hold dicsősége már csak annyi, hogy még futja a Föld körüli elliptikus pályáját, kb. 28 naponként kerülve meg azt, de már a tengelye körül nem forog, hanem mindig ugyanazt a képes felét fordítja felénk, és lomhán gördül csak a pályáján, egy „éve” alatt egyszer fordulván meg – azt is kényszerből – a tengelye körül. Melege már nincsen, kihűlt, ezért az általunk életnek ismert jelenség nem létezik rajta. A Nap fényét azonban még részben visszaveri tükörszerűen, holdévenként, vagyis kb. négyhetenként egyszer fűrésztve meg kihűlt testét a Nap sugaraiban.

„...csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.” [1Kor 15,41] – olvashatjuk a Bibliában. Azonban az apró csillagok, amiket mi állócsillagoknak ismerünk, és amelyek millió és millió számra vannak elhintve az égboltozaton, tulajdonképpen mind hatalmas naprendszer napjai, amelyekhez képest a mi Napunk valóságos porszemecske, tőlünk nézve nem is látszik... A hatalmas távolságok miatt tűnnek csak a mi szemünkben ilyen kicsiknek.

Hogyne, mikor a legközelebbi szomszédunk, a Kentaur csillagkép Alfa Centauri nevű csillaga, a hozzánk legközelebbi naprendszer is 4,3 fényévnnyi távolságra van tőlünk. De az igazán szomszéd, mert a szabad szemmel még mindig látható csillagok 330, az ún. hatodrangúak 750, a Tejutat alkotó „apróságok” pedig 15 000 fényévnnyire vannak tőlünk, és mind jóval felülmúlják méretben a mi kis Napunkat, még a bolygók is, amiket mi észre sem veszünk, lévén azoknak kisebb a dicsőségük, fénysugarakat nem tudván kibocsátani magukból, hogy észrevehethetnének őket olyan nagy távolságból.

Nem ez a sok száz vagy százezer, millió naprendszer együtt alkot egy testet, mint annak atomjai, és együtt számítanak egy csillagnak, magasabbról nézve egy-egy hatalmas lencse alakú galaktikát, vagy felőlünk nézve ködfoltot, amilyen megint rengeteg van a Míndenségben... Hol a határ? Sehol! Nem tudjuk követni. *„Csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.”* Megíratott, bele kell törődni.

Az atomtól az extragalaktikáig minden teremtett dolognak tagadhatatlanul megvan a maga dicsősége, de ez mind mulandó, a mulandó világnak mulandó dicsősége. Mert az atomtól a galaktikáig minden látható és érzékelhető dolog jelenti a világot, a kozmoszt, vagy ahogyan mi nevezzük: az anyagi világot (a Bibliában a „teremtett világot”), amely azonban hiábavalóság, mulandóság alá vetett [Róm 8,20], és el is fog múlni minden dicsőségével együtt.

A Bibliában az anyagi világ „az első ég és az első föld” néven is említetik a „másodikkal”, a lelkiével – és a „harmadikkal”, a szellemivel ellentétben azoktól való megkülönböztetés céljából.

A hegyi beszédben kijelentett: *„Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocská el nem múlik, a míg minden be nem teljesedik.”* [Mt 5,18]. *„Az ég és a föld elmúlik,*

de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.” [Mt 24,35] *„... elmúlik a világ ábrázatja.”* [1Kor 7,31]. *„És a világ elmúlik, és annak kívánsága is; de a ki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.”* [1Jn 2,17]. Milyen hatalmas dolog – amint láttuk – ez a mulandó dicsőség is! Hát még milyen hatalmas lehet akkor az örökkévalóság dicsősége! Mert az is van!

Az orosházi Evangélikus Népfőiskolán elhangzott előadásokból közreadja:
BREBOVSZKY ISTVÁN

Ajándék Svájcból

Nemrég hatalmas kamion állt hosszú órákon át az iskola előtt. De nem csupán a „veszteglés” tartott sokáig, hanem az útja is, hiszen messziről indult. Svájcából érkezett hozzánk a nekünk sokat érő rakomány, mely iskolai felszereléseket tartalmazott. Használt, de igen jó állapotban levő padokat kaptunk, Gabányi Géza tisztelendő úr svájci gyülekezetének ajándékát.

Három osztály, a 3. a, a 4. b és az 5. b már birtokba is vette a padokat, székeket, melyek új lehetőségeket kínálnak az órák differenciált szervezéséhez, a csoportmunkához. A nevelők és a gyerekek egyaránt hálás szeretettel köszönjük a bőkezű ajándékot!

A legilletékesebbek köszönőlevelet írtak, melyben lelkendezve számolnak be az új környezet adta lehetőségekről:

„Kedves lelkész bácsi! Most már sokkal jobb iskolába járni, mert új padok vannak... Lehet mozgatni az íróasztalt, és át lehet rendezni az osztálytermet, ha kevesen vagyunk... Az a legjobb benne, hogy nem keverjük össze a holmijainkat, mert van egy válaszfal... A régi padjainkra mindig feltettük a térdünket, most viszont külön lábtartónk van... Sajnos mindig rendet kell tartanunk, hiszen be lehet látni a könyvtartóba, és a tanító néni észreveszi, ha rendetlenséget hagyunk... Nagyon örülünk, és még egyszer köszönjük!”

A gyerekek és tanítók nevében:
GYÖRGYI ILDIKÓ

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Nagy Ervin

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Dr. Szabó Előd és Balog Edina fia:
BENEDEK HUNOR 2003. március 28.
Ambrus Tibor és Gabnai Tünde fia:
NORBERT 2003. április 20.
Cziráki László és Kunos Katalin fia:
KRISZTIÁN 2003. május 11.
Bács István és Rucz Éva leánya:
JÁZMIN LAURA 2003. május 11.
Vizi Lajos és Gerliczki Andrea leánya:
ANNA 2003. május 11.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

NÁNÁSI TIBOR és SZABÓ HAJNALKA 2003. április 12.
JANOWSZKY SÁNDOR és FARKAS RÉKA 2003. április. 26.

*ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!*

TEMETÉSEK (2003. március 24.–május 23.)

Lajos Józsefné Deák Irén (79) · Szekeres József (45) · Verasztó József (88) · Pataki János (97) · Tóth Lajos (95) · Tóth Ferencné Csepregi Ilona (93) · Miszlai Józsefné Tóth Irén Mária (64) · öz. Szabó Jánosné Csepregi Eszter (87) · öz. Kovács Antalné Szemenyei Etelka (94) · Fazekas Károly (83) · öz. Sitkei Jánosné Kiss Julianna (89) · öz. Csonki Istvánné Dimák Zsuzsanna (92) · Szirbik Jánosné Harmati Erzsébet (59) · Kunos Antal (88) · öz. Zvolenszki Mátyásné Kiss Margit (90) · öz. Zalai Ferencné Koczka Margit (88) · Séllei Mihályné Lódi Jolán (82) · Kovács Istvánné Görbics Julianna (70) · Fiam Béláné Zahorecz Zsuzsanna (78) · Szula Sándorné Hajdú Eszter (64) · Horváth József (81) · Tóth Mihály (81) · öz. Tóth Györgyné Fehér Mária (95) · Szénási János Sándor (29) · öz. Szemenyei Ferencné Karasz Rozália (82) · Szemenyei Sándor (55) · Györgyi István (80) · Szemenyei Józsefné Keresztes Jolán (92) · Varga Antal (79) · Mácsay Antalné Berke Ida (83) · Borbély Béla (47)

*A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]*

ADOMÁNYOK

AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2003. március 24.–május 20.

Dr. Farkas Péter	5000 Ft
Petőné Rácz Erzsébet	1000 Ft
Németh Ferencné	1000 Ft
Marosvári Istvánné	500 Ft
Tóth Lenke	2000 Ft
Czeglédi Jankó Gézané	5000 Ft
Györgyi János	1000 Ft
Berta Sándorné	1000 Ft
Pataki Etelka	1000 Ft
Németh János	2000 Ft
Dr. Kiss A. Sándor	1000 Ft
Sitkei János	3000 Ft
Berta Éva	1000 Ft
Vili Istvánné	1000 Ft
Kiss Sándor	600 Ft
Dominkó Sándorné	1000 Ft
Dr. Gulyás Mihályné	2000 Ft
Tompa Pál	500 Ft
Jankó Lajosné	1000 Ft
Tóth Sándorné	1000 Ft
Pál Tamásné	1000 Ft
Deák Ferencné	1000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft
Gonda Géza	2000 Ft
Csomor Ferencné	1000 Ft
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000 Ft
Gáspárné Holeczka Jolán	2000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudvalévő 7 testvér	24700 Ft

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

A görögök is tudták

Mikor Platón megkérdezte tanítványaitól, mi a három legfőbb dolog, amely az élethez szükséges, Kalimonasz ezt válaszolta:

- Az élelem, a fegyver és a szeretet.
- Ha valamelyiktől meg kellene válnod, melyiket hagynád el? – kérdezte tőle Platón.
- A fegyvereket.
- És ha még egyről le kellene mondanod, melyiket hagynád el?
- Az élelmet – válaszolta Kalimonasz. – Fegyver nélkül az ellenség a halálba kerget, élelem nélkül éhen pusztulunk; de ha meggondolod, a halál évezedek óta az élet velejárója. Fegyverrel megvédhetjük és élelemmel fenntarthatjuk az életünket, de vajon mit kezdenénk egy olyan étellel, amelyből hiányzik a szeretet?

Egy keresztyén embernek is illendő ismernie, hogy a szeretet nélküli élet a halállal egyenlő. Különösen most, pünkösdkor szembesülünk Isten Szent Lelkének újjáteremtő szeretetével.

